

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Skupaj vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrtek leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske Heldele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravljenstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, — List se dopošilja do odgovori. — Udje "Kateri župkovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5, — Ekopisi se ne vračajo. — Upravljenstvo: Koroski cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Na žasernata se plačuje od enostopne petitvirske do enkratne II str., sa dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo še mede zutriai. — Na zaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Vojiska.

Vsled neuspehov na galipolskem polotoku in notranjih nemirov je tudi mladoturška vlada prišla že do prepričanja, da bi bilo za Turčijo najboljše, ako sklene mir. Zato pošiljajo bivšega vezirja Haki-pašo okoli na evropske dvore, da trka na vrata ministrov in prosi za posredovanje. Toda povsod ga od-slovijo, češ, saj je ravno sedanja mladoturška vlada povzročila zopetno vojsko. In zato bo trajala vojska še nekoliko časa. Na galipolskem bojišču imajo Bulgari tako dobro stališče, da je Turkom onemogočeno izkrcanje novih čet. Na čataldžki črti se Bulgari samovoljno umikajo, zakaj se ne ve. Ali da zvabijo Turke iz utrjenih mest pri Čataldži ali iz previdnosti, da jim Turki od strani Črnega morja ne pridejo za hrbet. Odrin, Janina, Skader še niso padli.

V Londonu še vedno sedijo skupaj zastopniki velesil, da bi se pomenili zaradi prepornih vprašanj na Balkanu. Toda do sporazumljenja ne pride nobenega, ker si zastopnika Avstrije in Rusije zaradi mej bodoče Albanije hudo nasprotujeta. Rusija brani stališče Črnogorcev in Srbov, Avstria pa Albanije. Nasprotstvo je postal zadnji čas tako ostro, da se je že mislilo skupno posvetovanje vseh zastopnikov popolnoma opustiti. Ti dogodki v Londonu nam tudi glasno govorijo, da pismo našega cesarja v Rusiji ni našlo prijaznih sreč. Mogoče še uspehi tega pisma pridejo, toda v trenutku traja napetost med nami in Rusijo naprej. Zato tudi Rusija pošilja na našo mejo nove čete vojaštva in avstrijski zunanjji minister grof Berthold je te dni izjavil v skupni ministrski seji, da se sicer položaj za nas ni poslabšal, a da tudi ni nobenega povoda za demobilizacijo (razoroževanje). Vendar stoji, da niti med Dunajem in Petrogradom še niso pretrgane, ampak da se pogajanja in posredovanja za končno sporazumljeno nadaljujejo. Vojna pripravljenost stane Avstrijo dosedaj že $\frac{1}{2}$ milijarde, in še sedaj porabimo vsak mesec 14 milijonov.

Razmere med Rumunijo in Bolgarijo se izpreminjajo kakor jesensko vreme. V trenotku je zopet zelo oblačno. Med balkanskimi državami vlada popolno soglasje, da pa se tuintam časnikarji med seboj skregajo, sicer ni primerno v sedanjem času, toda le škodoželjna nemška poročila naredijo iz takih papirnatih prask naenkrat velik prepad med posameznimi državami.

Prihajajo vesti, da so povzročitelja zadnje mladoturske vstaje, Enver-bega, prijatelji umorjenega vojnega ministra Nazim-paše umorili. Toda uradno še te vesti niso potriene.

Avstrija in Rusija.

Ko je poslal naš cesar princa Hohenloha s posebnim pismom v Rusijo, se je splošno upalo, da se sedaj obe državi popolnoma sporazumeta. Točka gotovo je, da do danes še ni videti nobenih ugodnih posledic poševanja princa Hohenlohe s cesarjevim pismom na ruski dvor. Ali bo bodoče dni razmerje med nami in Rusijo vsled cesarjevega posredovanja boljše, o tem je sedaj v časnikih po Evropi veliko prepira. Pač pa se da že s precejšnjo gotovostjo reči, v kakem smislu je Avstrija pri Rusiji posredovala. Predlagala je, naj se obe državi odrečeta svojemu političnemu vplivu na Balkanu in naj pustita Balkan balkanskim narodom. To se pravi, nobena država ne bo podpirala kateresibodi balkanske države z orožjem in je tudi ne napadla. Meje Albanije se naj določijo dogovorno mirnim potom. Avstrija hoče v znamenje, da ji je resno s predlogom, takoj v Galiciji nastavljene vojaške čete odpoklicati. Rusija je sicer odgovorila zelo prijazno, a dvoumno. Rekla je, da tudi ona priznava načelo, Balkan balkanskim narodom, a vendar si hoče varovati svojo zgodovinsko nalogo, da ščiti balkanske slovanske narode, s katerimi jih veže ista pravoslavna vera in ista slovanska kri. Rusiji tudi ni na tem ležeče, da odpokliče Avstrija svoje vojaštvo ob ruski meji, ampak prej bi verjeli miroljubnosti Avstrije, ako odpokliče svoje vojaštvo na srbsko-črnogorski meji. Sedaj se nadaljujejo pogajanja zaradi zbljanja Rusije in Avstrije, toda v Rusiji je močna struja, ki ne verjame miroljubnosti Avstrije napram balkanskim zahtivam in ki zahteva, da mora ostatи Rusija voditeljica in pokroviteljica vseh pravoslavnih držav. Tudi oziri na versko stališče igrajo

torej v sedanjih nemirnih časih veliko vlogo. Ako bi bila avstrijska vlada že od vsega početka ubrala svoji politiki nasproti Balkanu pota, katera ji je sedaj moral pokazati vladar sam, bi imela danes Avstrija čisto drugačen vpliv na razvoj dogodkov.

Visoki ruski politik se je izjavil z ozirom na pri-
zadevanje naše vlade, pridobiti si prijateljstvo Rusije,
tako-le: „Besede čujemo, dejanj pa ne vidimo. Do-
kler bo Avstro-Ogrska mnenja, da mora vzdržati svoje vojaške priprave, tako dolgo ostanemo previdno pripravljeni.“ Ruska previdnost je celo tako velika, da je razpostavila Rusija proti Avstriji novih 5 armadnih zborov ter pokupila velikanske mpožine živimi krmili na ruskem Poliskem.

Rumunija in Bolgarija.

Rumunija in Bolgarija se še nista spravili za radi odstopa zemlje, ki jo zahteva Rumunija. Razmerje je je v zadnjih dneh postalo zopet bolj napeto. Prese je že en čas sodilo, da je spor poravnati. Toda Bolgarija noče dati mesta Silistrije, pač pa je voljna, u trdbe tega mesta podreti, da se Rumunija ne bo vz nemirjala. Tudi proti morju bi bila Bolgarija pravljena odstopiti nekaj zemlje, a ne v tem velikem obsegu, kakor zahteva Rumunija. Bolgarskemu posredovalcu se je prišel sedaj tudi dr. Danev, znan iz Londona kot bolgarski zastopnik pri mirovnih pogajnjih. Dr. Danev je izdelal nove predloge ter jih predložil rumunskemu zastopniku knezu Giki. Vsled tega se pogajanja nadaljujejo, čeprav je prej Rumunija že pretila, da prekine vsako nadaljnjo pogajanje. Rusija in Avstrija pomirjujeta Rumunije in Bolgarije, kajti obe sta obema priateljici in bi prišli v slučaju rumunsko-bolgarske vojske v čudne škripe. Toča najnovejša poročila pravijo, da so pogajanja ostala do sedaj brezuspešna, ker obe državi vstrajata na svojem stališču. Bati se je, da se pogajanja že te dni razbijajo.

Nemčija nezanesljiva.

V začetku balkanske vojske so vsi avstrijski nemški listi pisali, da se Avstrijci ni treba nič bati saj je Nemčija na naši strani. Nekateri nemški listi so naravnost na grd način, zaupajoč na nemško moč, žalili balkanske narode ter hujskali na vojske proti njim. Toda zadnja 2 meseca tudi v nemških avstrijskih listih ni nič čitati več o velikem zaupanju na nemškega pomočnika. Dokazalo se je namreč, da se nam je na Nemčijo ravno toliko zanesti kakor na Italijo. Nemčija je voljna samo takrat iti z nami, kadar ji je to v korist. Ko je namreč Avstria resno povprašala pri Nemcih, ali bi res šli z nami proti Srbom in Rusom v slučaju, da začne Avstria vojsko, je Nemčija to zanikala. Od istega časa se je ohladilo tudi v našem nemškem časopisu navdušenje za nemško zvestobo. Sedaj pa časopisje v Nemčiji že naravnost smeši prizadevanje našega grofa Berlolda, ker se toliko trudi, kako bi ustvaril kolikor mogoče veliko Albanijo. Avstria pa brez pomoči od strani zaveznikov težko začne vojsko, ker bi bilo to prenevorno podjetje. Zato je tudi nemškemu cesarju z nekakim zasmehovanjem naše politike lajko prerokovati, da ne bo vojske. Cesar Viljem se je baje v zadnjih dneh izrazil: Imeli smo že nevarnejše položaje, kakor so sedanjii, pomislite le na Maroko. Zaradi Albanije ne bomo imeli nobene vojske. Znabiti časnikarsko vojsko, a ne svetovne vojske. Vse se bo razvozljalo v splošno dopadenje. In v Karlsruhe je Viljem rekel: Smo že hrib, nevarnost vojske je za nami. Za nas pa iz vsega tega sledi nauk, da je Nemec samo tam in tak dolgo prijatelji, dokler je to niemu v korist.

Odnin so drži

Kakor poroča nek angleški list, šteje bolgarski oblegovalna armaida pred Odrinom 90.000 do 100.000 mož. Težkih oblegovalnih topov imajo Bolgari samo 120, Na vzhodni strani oblegajo Odrin srbske čete, ki štejejo okrog 40.000 mož. Srbi dobijo te dni zopet nove težke trdnjavske topove za obleganje. V Odrinu zajeta turška armaida šteje 40.000 do 45.000 mož. Turki imajo v Odrinu in predmestnih utrdbah 250 težkih topov, kateri jim bodo pa le malo pomagali, če jima bo res zmanjšalo strelivo. Bolgarski oblegovalni armaidi poveljuje general Ivanov, kateri je vodil že od začetka vojne drugo bolgarsko armeado ob reki Marici. Ivanov je hladnokrvni in miren poveljnik, zaveda se svojih dolžnosti. Poprej je bil vojni minister ter se je kot tak pokazal kot izborno talentiranega v vojski.

2, 3, 4

Tačet XIIII

Pismo iz Odrina

Pismo iz Odrina.

V misijonskem listu oo, avguštincev piše superior Avguštincev o. Gelazij v Plovdivu o razmerah v Odrinu, o katerih so mu poročali Avguštinici iz Odrina. Da je sploh mogel dobiti tako poročilo, posredovala je bolgarska carica Eleonora. Poročilo pravi: Vendar enkrat smo dobili poročilo iz Odrina, po ljubeznjivem posredovanju bolgarske carice. To poročilo je eno izmed onih redkih poročil, ki sploh pridejo v tem času iz obleganega mesta. Naši redovniki in redovnice so vsi zdravi. Poverjene so jim 3 bolnišnice s 200 pesteljami. Tudi 9 večjih semejniščanov je ostalo pri redovnikih, da pomagajo pri samaritanskem delu. Ko je bilo premirje, so pobirali hjavbice in drugo streljivo, ki je priletelo in se razpočilo v bližini. Ker so imeli pred izbruhom vojske nekaj denarja, so si nakupili precej živil, kar jih je obvarovalo pred gladom. Sedaj pa so pri kraju, shrambe so izpraznjene in zadnji kos kruha je povzit. Na stotine prebivalstva umira gladi; ni več kruha, ne krme za konje, katere morajo klati, ne petroleja, ne premoga, tudi soli ni več. Nam v Plovdivu je bilo nemogoče, jim poslati kako pomoč v denarju ali živilih, saj je že carica s tem, da nam je dostavila pismo, imela največje težave.

Utrjena skaderska okolica.

Res, trd oreh je Skader za Črnogorce. Na tisoči krepkih črnogorskih junakov je že padlo v bojih za Skader. Ce Skader ne bo že skoro pašel, bo črno-gorski narod hudo izkrvavel. Okolica Skadra je izredno dobro utrjena, najbolj pa seveda gora Taraboš. Celo vznožje in pobočje gore je prevršano z okopi. Obrambni jarki so izkopani po 50 m drug od drugega. Ti jarki so večinoma tako obsežni, da se lahko ceče čete gibljejo v njih, ne da bi jim črnogorske krogle prizadjale občutno škodo. Po nekod imajo Turki od jarka do jarka celo podzemeljske prehode. Vznožje Taraboša, posebno pa svet med jarki, je močno zavarovan z visokimi plotovi iz bodeče žice. Črnogorci morajo torej najprej posekatи bodeče plotove, predno si morejo osvojiti kak okop in pregnati turčina. Med tem pa seveda turške krogle iz topov in pušk kosijo črnogorske čete. Zares, čuditi se je, da so Črnogorci pri Skadru že sploh zamogli toliko napreduovati. — Črnogorci in Srbi neprestano naskakujejo utrudbe pred Skadrom. Na zavzeto utrudbo Bardjanjal so spravili težke topove, s katerimi upajo uspešno napasti Taraboš in Skader. Posebno hudi boji se bijejo zadnje dni tudi za utrudbo Brdica pred Skadrom. Srbsko-črno-gorske čete, ki naskakujejo z golimi bajoneti dan za dnevom Brdico, so zavzele že več preduutrdb. Pri teh bojih pada na obeh straneh navadno mnogo mož. Ce se Črnogorcem posreči zavzeti Taraboš in Brdico, je usoda Skadra zapečatena. Črnogorci pričakujejo vsak dan dovoz novih težkih oblegovalnih topov. — V času, ko se vrši za Skader tako vroč boj, se velevlasti med seboj prepirajo, ali naj Skader pripade k Albaniji ali pa se naj priklopi Črni gori, če bo pašel v njene roke. Italija in Avstrija zagovarjata, da se naj prisodi Albaniji, Rusija pa je seveda na strani Črne gore. Tudi Anglija in Francija delujeta za Črno goro. Med velesilami je torej še dovolj prepornih točk.

Nesreča turškega brodovja

Turčija ima sicer med balkanskih državami najmočnejše bojno brodovje, a slabe poveljnike in mornarje. Začetkom vojske je znašalo število turških

bojnih ladij in ladije 19. Seveda so v tem številu zapadene tudi vse starejše, za boj nesposobne ladje. Grške bojne ladje, katerih je skupno le 12, so tekom vojske prizadale turškemu brodovju že precejšnjo škodo. Več turških ladij je tako poškodovanih, da so za boj nesposobne. Kakor poročajo listi, imajo Turki sedaj le še 7 bojnih ladij, katere so sposobne za boj. Po zadnjem pomorski bitki, ki se je vršila med grškimi in turškimi ladji pri otoku Kiosu dne 4. januarja, je zbežala turška križarka „Hamidija“ v Sredozemsko morje. Delj časa se za „Hamidijo“ sploh ni znalo, kje se nahaja. Dne 14. februarja je pa naenkrat iskala križarka zavetje pred viharjem v pristanišču Malta v Sredozemskem morju. Ker pa po mednarodnem pravu bojne ladje v vojskinem času ne morejo v kakem tujem pristanišču ostati dalje kot 24 ur, je „Hamidija“ moral zopet zapustiti Malto. Gotovo bodo sedaj grške ladje prežale na-njo, da jo potope. — Huda usoda je zadela dne 14. februarja turško oklopničko križarko „Asar-i-Tevfik“. Ta ladja je zadela ob obali Črnega morja na mino, ki so jo položili v morje Bolgari. Ladja je bila vsled razpoka mine zelo poškodovana. Bolgari so z obrežja na ponesrečeno ladjo tako močno streljali, da se je potopila. Blizu Šarköja v Marmarskem morju pa so Bolgari z obrežnimi topovi razstrelili neko turško prevažalno ladjo. Potopilo se je tudi vse moštvo.

Enver-beg umorjen?

Iz Carigrada prihaja poročilo, da so se priatelji umorjenega generala Nazim-paše nad Enver-begom hudo maščevali. Dne 16. februarja je bil baje Enver-beg na neki bojni ladji umorjen. Natančenih poročil o tem dogodku še sedaj, ko to pišemo, manjka. Kakor znano, je dne 22. januarja t. l. Enver-beg udrl s četjo mladoturkov v vladno palačo v Carigradu, kjer je, kakor se domneva, on sam ustrelil vojnega ministra Nazim-pašo in nato prisilil prejšnjo mladoturško vladu k odstopu. Zaradi umora najboljšega turškega generala Nazim-paše je nastala v enem delu armade, posebno med častniki, velika mržnja in sovraščavo proti Enver-begu. Ko je nedavno prišel Enver-beg v turško armado pri Cataldči, je moral nenašloma odrinuti nazaj v Carigrad, ker je del vojaštva in častnikov vzrojil proti njemu. Enver-beg se je zadnje tedne mnogo trudil, da bi izvršil izkrcanje novih čet ob Marmarskem morju, a namera se mu je skoro popolnoma izjalovila. Gotovo je Enver-beg čutil, da se kuje zarota proti njemu; listi namreč poročajo, da se je skrival na bojnih ladjah pred maščevanja željnimi priatelji umorjenega Nazim-paše.

Nek časnikar se je obrnil na Enver-bega z vprašanjem, kaj je z vestmi, ki jih je zadnji čas širilo časopis o njegovih narodnih pripadnosti, češ, da je po rodu Poljak. Enver-beg je odgovoril, da pohaja iz čisto turške rodbine in da so v dotednih vseh njegovih osebo zamenjali z generalom turške armade, Enver-pašo, o katerem pa je resnično, da je poljskega rodu in katoličan.

Turške grozovitosti.

Radi obilih porazov, ki so jih prizadigli Bolgari in drugi Balkanci Turkom, se hočejo ti maščevati nad nedolžnimi kristjani v Turčiji. Dne 8. februarja je pridrvela četa turških prostovoljev v vas Ikonimo ob obrežju Marmarskega morja. Divji Turčini so ubili grškega duhovnika in skoro vse moške vaščane. Le malo se jih je rešilo. Ženske in otroci pa so zbezhalni v bližnjo vas Ksastero. Pozneje so prišle redne turške čete, ki so rešile žene in otroke. Vlada je dolčila, da se jih je poslalo v Ismid v Mali Aziji. Grška cerkvena oblast v Carigradu je prosila poslanike drugih držav za posredovanje pri turški vladni, da bi se grozovitostim, ki jih počenjajo zdivjani mohamedanci, napravilo enkrat konec ter da bi se v Ismid odpalone otroke in žene poslalo v Carigrad in izročilo v varstvo grškemu cerkvenemu predstojništvu. Turki so ob Marmarskem morju zažgali večinoma vse vasi, v katerih prebivajo Grki.

Politični ogled.

Državni zbor. V torek, dne 11. t. m. je poslanska zbornica podaljšala nekatere mednarodne pogodbe, potem pa začela prvo čitanje o krošnjarskem zakonu. Posvetovanje se je prekinilo in predsednik je naznani, da bo naznani prihodnjo sejo pismenim potom ter med tem dal različnim odsekom, pred vsem finančnemu, priložnost za temeljito posvetovanje. Finančni odsek nadaljuje posvetovanje o osebnih dohodkih. Mestni poslanci se branijo proti določbi, da smejo davčni uradniki vpogledati tudi v knjige trgovcev, ako se jim napovede ne zdijo zanesljive. Finančna oblast namreč trdi, da so veliki trgovci zamolčali strašno veliko dohodkov, a da je brez vpogleda v knjige bilo nemogoče jim njihovo tajenje dokazati. Ulogi, katerim se vidi vsaki vinar v žepu, so morali plačevati, bogatini pa so zamolčali svoje dohodke. V učnem odseku je poslanec dr. Verstovšek slikal nezgodne razmere slovenskega šolstva na Slov. Štajerju. Zlasti je opozarjal vladne zastopnike, da poučjo šolske oblasti na Stajerskem, naj ne silijo zdaj v teh slabih letih in pri slabem gmotnem stanju, ko še občine na posojilo ne morejo dobiti potrebnega denarja, k novim šolskim stavbam. V proračunskem odseku so se poslanci Hrvaško-slovenskega kluba, dr. Verstovšek, dr. Dulibič, Gostinčar branili, da se sklene ustanoviti v Trstu italijansko vseučilišče, kjer je nad 70.000 Slovencev. Ako se ustanovi obenem jugoslovensko vseučilišče v Ljubljani, nimajo nič proti temu,

da dobe tudi Italijani vseučilišče, toda ne v Primorju, ki je slovansko, ampak recimo v laških Tirolah. Večina odseka je sklenila vkljub temu, da se Lahom da vseučilišče v Trstu. Zakaj to? Ker večina ve, da v Trstu ne bo nikdar laškega vseučilišča. Vlada je namreč izjavila, da iz državnih ozirov v Trstu ne dovoli takega zavoda. O tem so bili naši poslanci obveščeni po vladni in tako je prišlo, da tokrat niso obstruirali. Odsek je sprejel tudi predlog dr. Verstovšeka, da vlada vsako leto sme porabiti 50.000 K za priprave slovenskega vseučilišča. Lahe pa večina in vlada zopet vodita za nos. To je sejanja avstrijska politika nasproti različnim narodnostim.

Kmet voditelj. Včeraj, dne 19. t. m., je slavil v Andelsbuhu na Predarlskem 60letnico svojega življenja mož, na katerga je lahko ves kmečki stan ponosen. To je Jodok Fink, krščansko-socialni državni poslanec in deželnji odbornik na Predarlskem. On zavzema ne samo doma na Predarlskem, ampak tudi na Dunaju v krščansko-socialni stranki najoddlečnejše volilno mesto. Odkar je umrl dr. Lueger in nista več izvoljena dr. Gesmav in Veiskirchner, je on voditelj parlamentarne krščansko-socialne skupine. Po svojem stanu je priprost kmet, ki dela doma na polju, travniku in v gozdu, a kadar je v deželnini ali v državnih zbornicah, takrat s spretno roko prevzame vodstvo svoje stranke. Mož je velenadarjen, več parlamentarnega življenja, miren v sodbi, krepak v dejanju in izbornem govorniku, katerega s slastjo posluša cela zbornica. Za zbornico je eden najlepših prizorov, ko se vzdigne Jodok Fink, koščene postave, suhega obraza, sivih las, a izrazitih in bistrih oči, ter začne v gladki besedi, ki mu tuintam uide v predarlsko načrte, utemeljevati stališče svoje stranke nasproti temu ali onemu predlogu. Obdan je vedno od več stotin poslušajočih ga poslanecv. Ni treba pripomniti, da vživa ne samo ljubezen v lastni stranki, ampak tudi pri vseh drugih državnozborskih skupinah. Po mišljenu je Nemec, vendar zmeren in trezen.

Poveljnik avstrijske mornarice. Montekukuli, bo šel kmalu v pokoj, ker je že že 70 let star in hoče izročiti vodstvo mornarice mlajšim močem. Naslednik bo baje sedanji načornik naše mornarice, Haus, ki je pri vojaštvu izredno priljubljen in o katerem pravijo, da je izmed najzmožnejših naših pomorskih častnikov. Govori tudi izborni slovenski in hrvaški. Te dni je še Montekukuli nadzoroval mornarico v Pulju ter v Reki prisostvoval, ko so spustili v morje tretjo avstrijsko brzo-križarko Novara.

Nemški cesar je zadnji čas zopet nastopal kot govornik. V Karlsruhu je opozarjal, da so Prusci le takrat bili slavni in srečni, kadar so trdno v Boga verovali in po tej veri živelii. V Berolini je dokazoval, da je bila nemška domovina srečna, kadar je živila z Bogom, in bila stiskana, kadar je pozabila na Boga. Tudi priprave zemljevraženju novega nadškoфа v Kolonu, dr. Hartmana, je naglašal cesar veliko potrebo verskega življenja in zagotavljal tudi katoličane svoje naklonjenosti. Letos na spomlad bo Viljem obiskal našega cesarja. Obisk se bo vršil, ko se bo cesar Viljem vračal z otoka Krka proti domu.

Na Ruskem bodo slavili koncem meseca februarja 300letnico, odkar so zasedli ruski prestol članji sedanje cesarske rodbine Romanov. Prvi car iz rodbine Romanov je bil Mihael Feodorovič Romanov. Ko so ga izvolili za vladarja Rusije, ni nihče vedel, kje se nahaja. Iskat ga je šlo posebno odposlanstvo, ki je 16letnega princa našlo v samostanu, kjer je živel s svojo pobožno materjo, pozneje pravoslavno svetnico Marfo Ivanovno. Velike stiske so trle Rusijo, ko je prvi Romanov zasedel prestol, a vse je zmagal in očistil carstvo notranjih in zunanjih sovražnikov. Najslavnejši car iz te rodbine je bil Peter Veliki, ki je visoko povzdignil ugled ruske države. Sedanji car Nikolaj II. je rojen 1. 1868 in je zasedel prestol leta 1894.

V Belgiji preti izbruhniti splošen štrajk socialno-demokratskih delavcev. Na ta način hočejo socialdemokratje izsiliti splošno in enako volilno pravico ter vredni sedanje proporčno (zmerno) volilno pravico. — Štrajk se bo začel, ako si sociji še prej ne premislijo, dne 14. aprila.

V Mehiki traja vstaja dalje. Ustaši so se po lastili celo topništvo. Večina vojaštva je na strani upornikov. Najhujši boji divijoči okrog glavnega mesta Mehika. Dne 12. in 13. februarja se je vršila med pristaši vlade in uporniki pravcata bitka, v kateri je bilo 350 oseb ubitih, 1500 pa ranjenih. Ustaškim četam poveli je general Diaz. Glavno mesto vsled bojev zelo mnogo trpi. Poškodovanih in uničenih je mnogo javnih in zasebnih poslopij. Celo poslopja poslaništva drugih držav so poškodovana. Tuči na deželo se je vstaja že razširila. Ustaši ropajo, plenijo in požigajo hiše. Ker ne odnehajo ne vstaši ne vlada, bo najbrž vlada severoameriških Združenih držav poslala v Mehiko nekaj svojih čet. — Najnovejša poročila pravijo, da je prišlo med vstaši in vladu do pardnevnega premirja.

Napad na cesarja Franca Jožefa 18. februarja 1853.

Dne 18. t. m. je poteklo 60 let, odkar je Madžar Libenij, krojaški pomočnik, zavratno napadel cesarja z nožem in ga ranil na tilniku. V slovenskem zgodovinskem spisu čitamo o tem napadu: Cesar je imel navado, da je hodil po zimi po Gurnem delu od 12. do 1. ure popoldne v spremstvu krilnega pribičnika na izprehod po tistih visokih nasipih, ki so tačas že oklepali notranje dunajsko mesto. Dne 18. februarja 1853 ga je spremjal grof O'Donnell, in prišla sta že

do „Koroških vrat“. Tu pa je bila na poti luža, in O'Donnell stopi malo od cesarja proč — a v istem hipu zagleda nekega človeka, ki je z golum nožem napadel cesarja. O'Donnell prime hitro morilca z obema rokama za rame, a morilec je bil vendar že zadel cesarja na tilniku; od ondot je zdrsnil nož proti vratu navzdol in ranil cesarja, a zadel na zapoge ovratnike. Zdaj morilec ni mogel nič več storiti, ker mu je bila zapoga napotila in ker ga je bil prijet O'Donnell ter vrpel na tla. Morilec je padel nož iz roke in on se je jel boriti z grodom; oba sta padla na tla in se trdo držala. O'Donnell pa priskoči zdaj k sreči reščan Ettenreichu na pomoč, prime morilca z obema rokama za dolge lase in udari nekolikokrat z glavo krepko ob tla. Morilec izpusti grofa; ta skoči pokonci in potegne sabljo; morilec jo prime, pa se rani. Cesar je videl ves prizor, a stal je blagajen in miren ter večkrat grofu: „O'Donnell, vtaknite sabljo!“ Grof uboga, stopi k cesarju in zapazi stoprav zdaj, da je cesar ranjen. Navzlie svoji rani hoče iti cesar sam domov. O'Donnell je bil pa med tem poklical patruljo in ji izročil morilca, krojača Libenija; potem je podal cesarju roko in ga spremil v bližnjo palačo nadvojvodje Albrehta. Med potom je reklo cesar O'Donnell: „Zdaj se mi godi, kakor mojim vrlim vojakom v Milanu“. Blizu vrat palače se stemni cesarju pred očmi. O'Donnell ga pelje hitro v predsobo in mu umije z mrzlo vodo obraz, roke in vrat; cesar se je takoj zopet zavedel. Ker pa se je bilo batiti, da je ranil morilec cesarja z zastrupljenim nožem, mu je O'Donnell izsesal rano.

K sreči ni bila cesarjeva rana nevarna, a vendar je moral ostati nekaj tednov doma; kmalu je nehalo tudi nevarnost, da bi cesar oslepel. Slavili so povsod rešitelje cesarjeve; Ettenreichu je poslala nadvojvodinja Zofija prstan, v katerem so bili vdelani krvavi lasje cesarjevi, okrog njih pa napis: „Bog ti povrni“. Na Dunaju pa so hiteli odposlanici iz vseh dežel, da so izrazili nadvojvodi Francu Karolu čutila ogorčenja nad grdim zločinom in veselje, da je božja roka obvarovala dragi življenje cesarjevo. Dne 28. februarja so prišli n. pr. Slovenci, zastopniki kranjskih stanov. Nadvojvoda jih je sprejel prepričljivo in jim pravil: „Danes zjutraj sem govoril s cesarjem, ki me je vprašal, katera deputacija (odposlanstvo) danes pride, in začuvši, da pridejo Kranjci, je reklo: „Močno mi je žal, da vrlih Kranjcov ne morem osebno sprejeti“. Za cesarja ni zdaj nobene nevarnosti več.“ Dne 6. marca je cesar zapustil prvokrat svoje sobane; ko se je pa prvič zopet peljal iz dvorca, bila je pot njegova v krasni hram sv. Štefana, da bi ondi zahvalil Boga za rešitev.

„Postavimo temu dogodku trajen spomenik!“ se je razlegalo takoj po širni državi. Od vseh strani so darovali ljudje doneske, velike in majhne; eden sam dan so nabrali na Dunaju 400.000 goldinarjev, in že predno je minilo leto in dan, bil je nabran že prvi milijon goldinarjev, s katerim denarjem se je sezidal na Dunaju krasna votivna (zaobljubljena) cerkev.

Razne novice.

* **Cenjenim naročnikom.** Vse tiste cenjeni naročniki, ki še lista niso plačali **do konca preteklega leta 1912**, uljudno prosimo, da poslajo zaostalo naročnino. Prihodnji mesec bomo napravili vsem naročnikom, ki še dolgujejo naročnino za leto 1912, na ovitek rudeče križe. — Ako bi pri dopoljanju liste še bil kak neredit ali če bi morebiti bili tuintam naslovi napačni, naj se nam blagovoli to takoj naznaniti, da se vsak neredit odpravi.

Upravnštvo »Slov. Gospodarja«.

Godovni prihodnjega tečna.

23. nedelja: 3. postna Peter D. škof.

24. pondeljak: Matija, apostol.

25. torek: Valburga, opat.

26. sreda: Marijeta Kort.

27. četrtek: Leander, škof.

28. petek: Roman, opat.

1. marca, sobota: Albin, škof.

* **Duhovniške vesti.** V pokoj sta stopila č. g. Edvard Janžek, župnik v Sv. Marijeti pri Rimskih toplicah, in č. g. Franc Segula, župnik pri Sv. Roku ob Sotli. Obe župniji sta razpisani do 29. marca. — Umrl je dne 13. t. m. vlč. gosp. Peter Erjavec, kn. šk. duhovni svetnik in župnik v Trbovljah, v 80. letu svoje dobe. Rojen v Kostivnici dne 24. junija 1833, v mašnika posvečen pri Sv. Andreahu na Koroškem 1. avgusta 1858, je služil kot kaplan v St. Pavlu pri Voljski, v Kozjem, na Ponikvi, v Konjicah, kot provizor, in od leta 1871–1886 kot župnik v Zrečah. Podgrb se je vršil v soboto, dne 15. februarja. N. v m. počivca!

* **Sadovi liberalizma.** Pravosodni minister je predsedniku svobodne Francoske poročal, da je znašalo število nedolžnih zločincev za leto 1910 med vsemi obsojenci 36% in je bilo 10% celo takih, ki niso izpolnili 15. leta. Nek svoboden list piše: „Niti milijoni, darovani za šole, niso zadržali naraščaja mladoletnih zločincev“. Radi nepokorščine samo jih je bilo kaznovanih 13.865; žalosten pojav, kako peša in propada spoštovanje do predpostavljenih. Recimo, da je pri odraslih krit alkohol te žalostne statistike, a pri mladini si pa ne moremo kaj, da bi ne vrgli kamena na tiste, ki so oropali cerkve in vrgli sveto razpelo iz Šol. Kjer ni Boga, tam tudi ni poštenja!

* **Sokol** — verski odpadnik. V Trstu je odpadel od katoliške vere črkostavec Friderik Ambrožič. Fant je navdušen liberalec in celo načelnik tržaškega Sokola. Tak duh vlaže pri Sokolih.

* **Soc. demokratije se naročujejo iz vere:** Ko se je v Seminiču na Saksonškem začelo socialistično gibanje, so si izvolili socialisti 12 voditeljev, ki so jih imenovali apostole. Ti so sestavili posebno veroizpoved, ki se je pričela z besedami: „Verujem v Ferdinandom Lasalla, mesijo (odrešenika) 19. stoletja“. (Lassalle je bil eden začetnikov socialne demokracije.)

* **Nemci in mi.** Nemci so dosegli na Slovenskem Štajerju, da se nemško in slovensko šolstvo strogo leva, da svojih nemških učiteljev ne dajo nadzorovati deli. Za nemško šolo na Spodnjem Štajerskem so dobili kar 3 okrajne nadzornike. Nemška zavest jim vedod slovenskih nadzornikov. Na to dejstvo je opozarjal pretekli teden poslanec Slovenske kmečke zveze, dr. Verstovšek, v učnem odseku na Dunaju naučnega ministra ter omenil, da je z ozirom na to delitev šolstva na Spodnjem Štajerju slovenska zaliteva, naj se deli deželni šolski svet, popolnoma opravičena. Časniki dr. Kukovca, „Narodni List“ i. dr. Plojeva „Sloga“ so proti delitvi deželnega šolskega sveta, ki bi bila v korist Nemcem, proti navedenim delitvam na Spodnjem Štajerju, ki so Nemcem v korist, se pa ne oglašajo. Ali so to še narodnjaki? Dr. Verstovšek je v istem odseku tudi naslikal deželno-šolskega nadzornika Tumliča, ki je hud nemški nacionalec, in nemške okrajne nadzornike na Spodnjem Štajerskem, ki se v uradnih pismih zahvaljujejo nemškim učiteljem za „nemško-narodno delovanje“. Pri Nemcih dela vse za parod, pri nas pa liberalci naravnost proti koristim slovenskega naroda.

* **Paberki.** V zadnji številki „Sloga“ citamo o „helepi navadi večine (!) župnikov in kaplanov po deželi, ki se med sabo ali z učiteljskim objektom vprito otrok razgovarjajo skoro dosledno nemško“. — V članku o dr. Zatkli se pojavljalo omenja pokojni budjeviški škof Jirsik in potem se udari: „Če človek to čita, se kot Slcvenec vpraša, zakaj ljubi Bog nam ne nakloni takega škofa! Kaj pa imamo mi od naših škofov.“ — Nato se napade še dr. Krek, ker je baje „grajal, posoval in blatal tiste, ki so narodni dom postavili in ga vzdržujejo.“ — Da je tudi dovolj napadov na Štajerske slovenske poslance, to je samo po sebi umetno. — Naučnjeni so v tej številki tudi vsi shodi celjske liberalne stranke. Svoji k svojim.

* **„Štajerc“ — motovilo.** V uređništvu „Štajerca“ včeraj bolj megleno opazujejo dogodek na zemlji. V Ljubljani je liberalni uradnik Zadružne zveze, Polaniko, s ponarejenimi podpisi vzdignil pri „Jadranski banki“ 40.000 K in se z njimi napotil proti Ameriki. Zdaj „Štajerc“ komendantsko vzdihuje, kako bo zupet krvavelo nedolžno slovensko ljudstvo pri Zadružni zvezzi. Nič ne bo trpelo in krvavelo, ker je 1. Polaniko že zaslezen, da se je ukrcal v Doveru na parnik „Vaterland“, in ga bodo, ko pripluje lajda v Novi Jork, prijeti; 2. ker bo vso škodo trpela „adranška banka“, ne pa Zadružna zveza, kajti ona ni pooblastila Polanikota za vzdigne in mu ni dala nobenih podpisov in 3. ker še radi 40.000 K slovenski narod tudi ne bi bil izgubljen, če bi res v tem slučaju trpel škodo. Kajti potem bi bil že davno izgubljen, ko je Šentlenartski Mravljak za več nego Polaniko oglojil naše ljudstvo in ko ga mnogoštevilni nemškutarski očeruh odirajo dan za dnevom, koja škoda znaša ne na tisoče, ampak na milijone. Načelje koliko milijonov škode se napravi našemu ljudstvu n. pr. samo s tujiskim šopom. — Se nekaj za „Štajerc“! Nemški listi te dni poročajo, da je v nemških Dražjanah nemški bančni uradnik Rihter poveril 50.000 mark nemškega ljudskega denarja. Halo, „Štajerc“, spusti svoje strele in grome na nemške pravke! — Vač pa sledi za nas iz Polanikotove zadeve nauk, da v naši organizaciji ne smemo jemati nobenega liberalca več.

* **Umorjeni poslanec Šumajer** je bil začnjo nedeljo, dne 16. t. m., na Dunaju z velikanskim sijajem pokopan. Pogreba se je udeležilo približno pol milijona ljudi. Vseh vencev je bilo okoli 1200 do 1500, ki so jih nekaj položili na 18 vozov, ostale v sprevođu nosili. Grob je daroval občinski svet. Na pokopališču je vzdrevalo red 1500 rediteljev, vsega skupaj cel čas sprevoda pa 24.000 stranknih rediteljev. Red se ni niti najmanj motil. Pavel Kunšak je v zaporu popolnoma miren in se dosledno zagovarja s tem, da se je hotel maščevati nad enem izmed socialnodemokratskih voditeljev, ker so ga socialni demokratje preganjali skozi več deset let kot divjo živino. Nikjer ni mogel najti stalnega zasluga, zadnje počitno leto je bil celo brez dela, ker mu je stala povsod socialnodemokraska organizacija kot prava strahovlada nasproti. Pavel Kunšak je bil najprej socialni demokrat, a pozneje se je skregal s stranko in izstopil. Od tega časa so ga socialni demokratje strahovito preganjali. Mučili so ga v delavnicih, dražili, zasmehovali, zmerjali, zahtevali njegovo odpustitev, dokler res ni odšel ali bil odpuščen iz vsake delavnice. Hodil je od delavnice do delavnice ter iskal dela. To preganjanje je strašno mučilo njegovo dušo in zato je misil na maščevanje. Seveda to nikakor ne opravičuje Kunšakovega zločina, ki si je izbral nedolžnega Šumajera za žrtv socialnodemokratskih greškov. Brat morilca je krščansko-socialni poslanec Leopold Kunšak, ki je vsled bratovega čina popolnoma potrt. Pavel ni bil krščanski socialec. Skregan je bil s svojo rodbino, z Bogom in nazadnje s celim svetom. Bil je samec ter kot delavec zelo spretan. V ponedeljek so na Dunaju prijeli in zaprli nekega mizarskega pomočnika Franca Freiberger, ki je prišel iz Monakovega, da mašču-

je Šumajerjev umor in zato umori morilčevega brata poslanca Leopolda Kunšaka. Policija je to izvedela in ga zaprla.

* **Za balkanske ranjence.** Razven Karov, ki so prihajali od raznih slovenskih občin in posameznih dariteljev po posredovanju odborov za „Rudeči križ“ v Ljubljani, Gorici in Trstu ter po apostolatu sv. Cilira in Metoda v Ljubljani na naslov „Rudečega križa“ v Sofijo, Belgrad in Cetinje in kateri darovi predstavljajo značne svote okoli 80.000 K, sem omenil svoječasno v raznih časopisih tudi one, ki so bili poslani na moj naslov in katere sem izročil v določeni nameni. Danes imam še omeniti, da sem sprejel od gosp. Franjo Jurca v postojni 3 zaboje posteljnine, perila in obleke, za ranjence in siromake ter jih izročil sanitarnemu oddelku v vojnem ministrstvu v Sofiji. — Sprejel sem tudi pred kratkim od občine Višnja vas pri Vojniku 22 K 70 vin. za isti blagi namen ter jih izročil etapemu poveljništvu za pomoč tistim ranjenim, ki so že toliko okrevali, da morejo zapustiti bolnišnice, a so brez vseh sredstev — torej siromaki. — Sofija, dne 1. februarja 1913. Prof. A. Bezenšek.

* **Bolgarski kapucini,** ki imajo svoje misijone v Sofiji in Plovdivu, so odslej naprej podrejeni od Sv. Očeta hrvatski kapucinski provinciji in pride v kratkem nekaj Bolgarov študirat v Kapucinski samostan na Reki.

* **Prestolonaslednik** Fran Ferdinand in njegova soprga vojvodenja Hohenberg bosta od 23. februarja naprej stanovala 1 mesec v građu Miramar pri Trstu.

* **Osebne vesti.** Dalmatinski cesarski najemniki in nekdanji mariborski okrajni glavar Marij grof Attems je bil od cesarja imenovan tajnim svetnikom. — Učitelj na vadnici mariborskoga učiteljišča, Jožef Smorancar, je imenovan za glavnega učitelja na tem zavodu.

* **Naši tečaji.** S. K. S. Z. je priredila v Veržej gospodarski tečaj, ki je trajal od 11.—14. februarja. Govorili so na tečaju: nadrevizor Pušenjak, dr. Kovačič in živinorejski inštruktor Krištof. 15. in 16. februarja je bil tečaj v Središču; govorili so dr. Korošec, Pušenjak in Krištof. Včeraj pa se je vršil poučni tečaj za mladenke in žene v Braslovčah. Tečajev se je ljudstvo povsod udeležilo v velikem številu.

* **Na Kranjskem** bodo dne 4. marca nadomestne volitve za deželni zbor v mestni skupini Radovljica — Kamnik — Tržič namesto umrelga dr. I. Villanna. Liberalci kandidirajo tržiškega notarja Matija Marinščeka, katoliška stranka pa ljubljanskega zdravniku dr. Vinkota Gregorič. Volilni bohud je bil mandat v liberalnih rokah. Ljudska stranka bo napela vse sile, da si pribori tudi 1 mestni mandat.

* **Dimnikarji** se krčevito branijo, da bi se delavcem in kmetom dovolilo, da bi si sami zmetali dimnike. Sedaj pa so dobili dimnikarji novega sovražnika. Posestniki tovarn zahtevajo, da bi smeli po svojih delavcih dati snažiti dimnike in da se odvzame občinam pravica, določevati, kdaj in kolikokrat se mora dati zmetati. Uboगim, ki težko plačajo, dimnikarji niso hoteli ugoditi in so jih ravnno v zadnjem času izročali načeloma oblastim v kaznitvah; sedaj prihajajo bogati, ki bi dimnikarje lahko plačevali, a jih nočejo in se bodo borili hujše kot kmetje in delavci proti sivočinam dimnikarskega stanu.

* **Za konjerece.** Poljedelsko ministrstvo naznana, da bo l. 1913 nakupilo za deželne žrebčarne večje število sposobnih plemenskih žrebčev. Ponudbe se naj poslajo do konca aprila na poljedelsko ministrstvo. Ponudbe se morajo kolekativi s kolekom za eno krono. V ponudbi se mora navesti: pleme, velikost, barvo, starost in ceno žrebca. O nakupu odločuje potem posebna komisija. — Letošnje premojanje žrebcev se vrši za Spodnje Štajersko v Ptiju dne 20. februarja ob 9. uri dopoldne v žrebčarni.

* **Za zidarje** bo neki letos slabno leto, ker se ometa prav malo zidarskega dela. Ljudje nimajo denarja in ne morejo dalje zidati. Z zidarji vred bodo potem trpeli tudi mehaniki, mizarji, kamnoseksi, kleparji itd. Vsi stanovi tripljo pod sečanjimi nevarnimi razmerami in si nič ne želijo bolj, nego da je mir kmalu za stalno zasiguran.

* **Tržno poročilo.** Na graškem živinskem tržišču se cene živini niso mnogo izpremenile. Padla je cena za slabšo, suho živino, in sicer za 1—2 K. Na dunajskem osrednjem tržišču pa so na ceni izgubili tudi pitani voli, in sicer od 1—3 K pri 100 kg. — Trgovina z jabolki je od Božiča do februarja skorpa popolnoma zastala. Marsikateremu kmetu in sadnemu trgovcu so gnila jabolka v kleči, a ni jih mogel prodati za pošteno ceno. Sedaj se nam poroča, da je prišlo več trgovcev s sadjem iz Trsta, Gradca, Dunaja in drugih severnih krajev, kupovat spodnještajerska jabolka. Cene se sušajo med 24—30 vin. za 1 kg. — Čim bolj se bližamo pomlad, tem bolj pada cena žitu. Na dunajskem žitnem tržišču je v soboto, dne 15. t. m., znašal paidec pri pšenici 5—15 vin., ječmenu 25 vin., rizi 10—15 vin., ovsu 20 vin. pri 100 kg; edino koruza vstraja pri prejšnji ceni. Kot vzrok padanju cen se navaja uvoz žita iz Amerike, kjer so imeli sedaj zelo ugodno letino. Posebno izborna žitna letino ima sedaj Argentinija. Zrnja je mnogo in je zelo čvrsto.

* **Vinarski in kletarski tečaj na Grmu** Krajiška kmetijska šola na Grmu priredi 10. in 11. marca t. l. vinarski tečaj, od 12. do 14. marca t. l. pa kletarski tečaj. Na vsporedu je: Cepljenje trt v silnicah, gorkih legab in drugih prostorih, ravnanje s cepljenkami v trtnicah, saditev novih vinogradov, razkazovanje silnice in cepnikov strojev, vaje v cepljenju, obrezovanje trt, ravnanje z mladimi trtami v vinogradu, pomladavščina dela v vinogradu, gnezdenje trt, osobito z umetnimi gnaji, praktične vaje v obrezovanju trt v solskem vinogradu v Ceroveh. — Na kletarskem tečaju pa se bo pnučevalo o predmetih:

ravnanje z vinom, vpliv trgovine in kipenja na kakovost vina, lastnosti in sestava vina, preškava vina, ravnanje z zdrovjem v kletarstvu, praktično razkazovanje v inški in kipelni leti, pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili, praktične demonstracije v vinski kleti, filtriranje vina, napake vina vaje v inški kleti in bolezni vina. Ker je udeležba oseb pri kletarskem tečaju omejena, je dovoljen pristop le tistim, kateri ravnatost o izrevo ne spajajo. Priglasila (po dopisnicu) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Gmu. — Kandija pri No emmsta.

* **Vojška na Biskupcu.** Deveti seštek, ki je ravnočar izšel, zelo temeljito posluje končne bitke pri Ljubljanskem in začetek bitke pri Lile-Burgasu, katera je kakor upamo za vselej zapečatila usodo evropske Turčije. Dle krasjo mogočne slike Eden prihodnjih seštev v primeševanje vseh umetniških prilog, na katerih bodejo na najfinjejšem papirju podane slike najvašnejših prizorov vseh bojišč. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Mariborski okraj.

* **M Maribor.** V nedeljo, dne 16. t. m., se je ustanovila v Mariboru skupina Jugoslovenske strokovne zveze. Govoril je na ustanovnem shodu g. dr. Korošec. Pristopilo je takoj 35 članov. Prihodnje zborovanje je dne 2. marca ob 4. uri popoldne v prostorih Zadružne zveze v Cirilovi tiskarni. Vsi delavci, posli, hišniki in drugi uslužbenci se prijazno vabijo.

* **M Maribor.** Naši Orli so v soboto, dne 15. t. m. priredili v dvorani Kat. delavskega društva predstavo Finžgarjeve igre: „Naša kri“. Igra je uspela v splošno zadovoljnost. Udeležba je bila povoljna. Kako slišimo, nameravajo Orli igro na Velikonočni nedeljeljek ponavljati v St. Lovrencu nad Mariborom.

* **M Sv. Jurij** v Slov. gor. „Štajerc“ je v 5. številki v članku „Tepen kaplan“, povzetem po „Slovenskem Narodu“ — njegov dopisnik v Št. Lenartu je znani — poročal, da je bil prejšnjo nedeljo kapelan Bosina po masi od razjarenega ljudstva dejansko napaden in tudi tepen. Radi poštenje javnosti bodi „Sl. Narodu“ ter „Štajercu“ in vsem njegovim „resnico-ljubnim“ poročevalcem povedano glasno in jasno, da pri Sv. Juriju v Slov. gor. o tem grozno pomembnem dogodku, ki je tako presenetljivo vzračil ves štajercijanski in liberalni tabor, nihče ničesar ne ve, še manj pa „tepeni“ kaplap.

* **M Sv. Benedikt.** Priporočam benediktinskim mladencem, da bi se v večjem številu udeleževali shodov v bralni sobi. Kako žalostno je bilo dne 2. februarja, ko nas je bilo tako malo. Mladenci, naročite si pa tudi vse „Slovenskega Gospodarja“, ki prinaša tako zanimive novice.

* **M Sv. Ana** v Slov. gor. V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ se nam je svetovalo, da vpravamo Lenarčane glede nemške Šulferajnske šole. Res, dober je bil ta nasvet. Kaj smo izvedeli? Cujte in strmite! Nemškutarski glavarji pri Sv. Lenartu so že bojda siti te šole in bi jo rad zvalili na druge rame, ali kakor pravijo ludomušni ljudje, da bi radi to šolo prodali. Muhi Lenarčani pa se naročujejo iz Arnovčanov ter svetujojo, naj Arnovčani naprejejo svoje konje — tudi gospod iz Cmureka jim bojda rad posodi svoje, da bodo spravili nemško šolo od Sv. Lenarta na Kremberški breg. Škoda, da je že minul predpustni čas! To bi bila lepa predpustna komedija, katero bi Lenarčani gleddali z veseljem.

* **Marija Snežna** na Veliki Grašča „Tagesposta“ od dne 23. januarja piše o kmečki surovosti in neolikanosti, ker je bilo obsojenih nekaj fantov radi pretepa na 2—5 mesecev zapora. Mi ne zagovarjam omenjenih fantov, ker itak niso naše gore listi. Pač pa bi želeli, da bi grašča „Tagesposta“ prinesla tudi kak dopus o surovosti in neolikanosti nemškutarjev in cmureških nemških prenapetnežev, kateri preganjajo vse, kar le količaj po katoliško in po slovensko diši. N. pr.: 22. julija 1906 so „intelligentni“ Nemci iz Cmureka in njihovi tukajšnji okoliški zvesti opredelili nemških razgrajalcov, da se tedaj celo zgrajal nemški rađgonski okrajni glavar.

* **M Sv. Martin** pod Vurbergom. Umrl je pridni gospodar Jožef Rojko, star komaj 30 let. Lansko leto meseca junija se je še komaj pričenil iz vurberške župnije v vzgledni Klemenčičevi hiši. N. v. m. p.!

* **M Sv. Marjeta** na Dravskem polju. Poročen je bil dne 3. februarja Ivan Klasic z Nežiko Lubej. Na gostiji je nabral dne 27. januarja t. l. z Miciko Cafuta poročen Franc Greif za Slovensko Stražo 5 K. Zavetnim novoporočencem v novem stanu obilo sreče!

* **M Ogljenci** v slovenjebistiškem okraju. Pri nas imamo prav milo zimo. Sova cele noči skovika, da je veselje. Kadar po zimi sova vriska, pripovedujejo starci ljudje, da tisto leto prav dobro in je pričakovati prav sladko vince. V „Slovenskem Gospodarju“ sem čital, da je prevžetkarica Katarina Centrih v Cirkušali zredila prašiča, katerega mast je tehtala 106 kg. Tudi ženstvo v naših krajinah zna prav dobro rediti prašiče. V Ogljencih pri

štvo in Kmečko posojilnico ter naše somišljenike ovi-
ra po vzoru „Sloge“, naj bo lepo tiso, sicer se mu bo
druga zagoda.

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Dne 4. feb-
ruarja je bil tukaj strašen pretep. Zvečer ob 8. uri
sta si začela nagajati in se tepti Janez Osenjak ter
Martin Kmetec, Bila sta oba pižana. Branit ju je pa
prišel Vincenc Šterbak. Kmetec pa ga je udaril z no-
žem v roko, da je na levi roki mu prerezal več žil.
Čez malo časa je pa udaril Kmetec Andreja Plejnš-
eka s flosarko po glavi tako hudo, da mu je prebil
glavo. Nesrečno pijančevanje!

p **Sv. Marko** pri Ptiju. Tudi nam, ki smo bili
dolgo časa prijatelji stari poslanec, se sedaj že ga-
bi to grdo hujskanje v „Slogi“ proti sečanjim posla-
cem. To hujskanje je takšno, da človek ne ve, ali so
pisatelji „Sloga“ strašno neumni ali pa grozovito hu-
dobni. Skoraj ne moremo verjeti, da tudi dr. Jurtela
dela za ta list, čeravno se nam to pripoveduje od či-
sto zanesljivih oseb. Moramo reči, da so nam naši
poslanec Brenčič in Ozmec rači šli na pomoč, ko smo
bili v sili zaradi kanala. Ptujski gospodje se tistokrat
niso za nas zmenili. Tudi to vemo, da deželni poslan-
ci pri obstrukciji zahtevajo, da se jim zagotovi regu-
lacija Drave, ena stvar, o kateri so stari poslanici
molčali. „Sloga“ napada poslance zavoljo regulacije
Pesnice in hoče, da se naj v enem letu doseže, kar
se prej 100 let ni moglo. Tudi če poslanici ne bodo ob-
struirali, ne vem, če bo Pesnica naenkrat regulirana.
Kolikor je meni znano, je še vedno začrteček, ker
se Mezgovci, Možganjci in Slomni še branijo zavoljo
stroškov za vzdrževanje. Mogoče, da so sedaj že dru-
gega mnenja, potem bi naj nam to dr. Jurtela v „Slo-
gi“ mirno razložil, ne pa da se priobčujejo tako stra-
stni napadi. Saj vemo, da regulacija rek ni k kšna-
strankarska zadeva, ampak splošna zadeva, katero
vsaka stranka rada izpolni, če le more. Stari poslan-
ci pa tudi niso delali čudežev.

p **Sv. Barbara** v Halozah. V Bregovcu je umrla
Barbara Fajt, mati uglednega posestnika, g. Antona
Klajderiča. Družini izrekamo svoje sožalje. — Neki
uzmovič je potegnil v eni zadnjih noči vlč. g. župniku
mlado prase. Dozdaj še ni znano, kam ga je spra-
vil. — Pri nas in v sosednjem fari Leskovec že precej
dolgo razsaja kašelj (oslovski kašel) in mnogo otrok
je že moralno iti prezgodaj pod grudo, med temi tudi
otrok g. učitelja Kosi. — „Slovenskega Gospodarja“
radi beremo in si ga trdi vedno naročamo na novo.
Kako pa tudi ne, saj je edini ta list za nas, ki bra-
ni vero in kmečke koristi! „Slovenski Gospodar“ v
vsako hišo! Vse druge na gnoj med smeti, ker so
protiverski in škodljivi. „Straža“ in „Naš Dom“ sta
tudi že postala precej domača. Mi gremo naprej!

p **Sv. Trojica** v Halozah. Zadnjo nedeljo me-
seca prosinca je imelo naše Bralno društvo zimsko
veselico s pomenljivim poučnim govorom. Ud Mlade-
niške zveze, Anton Pernek, je govoril prepričevalno.
Marijina družbenica Marica Marinčič pa je prijetno
deklamovala „Lepo Vido“. Pri srečolovu je imelo dru-
štvo 51 K čistega dohodka. — Nedeljo pozneje smo i-
meli poučen shod o sadjereji. Govoril je g. potovalni
učitelj Piršinger. Po poročilih občnega zabora naše-
ga društva je bilo posneti, da so bili njegovi uspehi
pri haloških otežkočenih razmerah zadnje leto zopet
veseli.

Leskovec pri Ptiju. Tudi k nam je priromal
zloglasni govor dr. Kukovca, ki hoče dokazati, kako
se nam slovenškim posestnikom delijo dobrote iz
Gračca in so torej hudobni naši kmečki poslanici, ki
tega nočeo uvideti in delajo obstrukcijo v Gračcu.
Res žalostno, da se najde mož, ki ga je rođila kmeč-
ka slovenska mati, in hoče nekaj dokazati, o čemur
se ni mogoče prepričati, da je resnično. Škoda časa,
papirja in dr. Kukovca, ki je zabredel tako daleč, da
skuša podreti, kar naši neustrašeni kmečki poslanci
z veliko težavo zidajo. Tudi hinavška „Sloga“, ki jo
vzdržujejo liberalno-slogaški advokati in hofrati, se
zadira ob naše poslanice. In to vse radi tega, ker mi
kmetje nismo hoteli voliti liberalne advokate za svoje
poslanice.

p **Sv. Lovrenc** v Slov. gor. Poročil se je dne
27. januarja posestnikov sin Jožef Horvat iz Mostov
z veleposestniško hčerjo Terezijo Matjašič iz Zag-
orec. V nedeljo, dne 2. februarja, so se sešli zopet go-
stje na nevestinem domu. Za dijaško kuhinjo v Mari-
boru je nabral župan Franc Horvat 7 K 30 vin. No-
vopočencema Bog daj srečo!

p **Sv. Lenart** pri Vel. Neidelji. Mladičska zve-
za je priredila na pustno nedeljo 3 gledališke igre, in
sicer: „Preplljiva sosedstva“, „Čudna kupčija“ in „Že-
nin Miha“. Igralci so svoje vloge dobro rešili. Čisti
dobiček je namenjen za društvene potrebe. Zahvaljuje-
mo se č. g. Erhartiču, kaplanu pri Sv. Antonu, za po-
slano vstopnino. — Poročila se je tukaj dne 27. janu-
arja mladenka Micika Korpar z mladičem Alojzom
Brodnjakom. Obilo sreč!

p **Sv. Tomaž** pri Ormožu. Naš c. kr. poštar g.
Skrlec je tudi načelnik liberalne posojilnice, h kateri
svojedobro naših mož ni pripustil. Zato je že pršla-
kazen nad njega in njegovo posojilnico. Ker ni hotel
izplačati nekaterih odpovedanih vlog, so ga pri zadeti
vlagatelji izročili sodišču. Škrlečeva posojilnica je
bila obsojena in seidaj mora razun vlog plačati še tu-
di lepe sodne stroške. Tačko je slogaško-liberalno pa-
metno gospodarstvo.

p **Sv. Miklavž** pri Ormožu. Dne 20. januarja
je bil za našo župnijo pomenljiv dan. Prečastiti gosp.
stolni župnik in kanonik Moravec nam je blagoslo-
vil nove orgle ob navzočnosti več sosednjih gg. du-
hovnikov. Stare orgle so nam čisto odpovedale. Od-
poslanec ordinarijata, vlč. g. Trop, je v vznešenih

besedah razlagal pomen in vpliv dobre glasbe na sr-
ce človekovo. Sv. mašo pa je služil ob assistenci pre-
častiti g. kanonik Moravec, in nove orgle so s svo-
jim milim, prijetnim glasom, povzdigovale srca verni-
kov proti nebesom. Tako je postala naša lepa cerkev
zopet za eden okras bogatejša. Nove orgle je naprav-
ila znana tvrdka Brandl v Mariboru. Napravljene
so po najnovješjem načinu, tako, da so sedaj druge
vrste v naši Škofiji. Delo dela vso čast mojstru. Vsem,
ki so bodisi gmotno, bodisi dejansko pripomogli k no-
vim orgljam in lepi slovesnosti, iskrena zahvala!

p **Središče**. Zadnji čas o gostiji Slavko Šolar-
ja in Alojzije Kolarič je berasičen in izvira iz hu-
dobnosti. Dotičnik je hotel zvabiti na led „Slovenskega
Gospodarja“ in se ponorčeval iz Orla ter omenje-
nega dekleta. Liberalci, sram vas boži!

p **Središče**. Da so liberalci lažnivi preroki svo-
bode, so pokazali zopet središki liberalci, na čelu jim
župan Šmit ob priliku poučnega tečaja, ki se je vr-
šil pri nas zadnjo soboto in nedeljo. Ti svobodni lažni
naprednjaki niso pripustili, da se tečaj pri cerkvi
razglaši, dasi je dal obrežki župan dovoljenje. Gosp.
župan, vprašamo Vas, ali je to svoboda? Ali Vas ni
sram, da bijete sami sebe po zobe? Kje je Vaša do-
slednost!? Ali ste pozabili na svoječasni svoj raz-
glas? Zakaj postopate tako? Ali Vam veleva tako Vaš
razum? Vsekako Vam priporočamo, da se greste učit
postopanja k svojemu tovaršu v Obrež, dasiravno ni-
ma učiteljske izobrazbe kakor Vi. Odkrito priznamo,
da zasluži župan v Obrežu s svojim ravnanjem naše
priznanje, akoravno ni naš pristaš. Žalostno je, da
se hočejo naši središki liberalci s takimi turškimi raz-
merami držati na površju, tlačiti in zaslužiti naše
dobro ljudstvo in ga tako vodi v vsestranski pro-
pad. Take in enake razmere kličejo na pomoč, in po-
vemo vam, liberalci, da bomo temelj to poskrbeli, da
bo gospod iz Rakitja še hudo nervozem.

p **Središče**. Dne 11. t. m. je umrl v Središču
Jurij Plepec, stara slovenska korenina, v dobi 75
let. Blagi mož naj počiva v miru.

p **Sv. Bolzenk** pri Središču. V občini Vođranci
je bil v sredo, dne 12. februarja, izvoljen za župan
na vrlji naši somišljenik g. Jožef Munda. Prejšnji župan,
kateri pleše po Zabavnikovi godbi, ni prišel niti
v odbor, kakor tudi sploh nobeden liberalec ne. Se-
danji občinski odbor sestoji iz najodličnejših mož v ob-
čini. Torej vi naprednjaki, ki pa povsod nazadujete,
ne pomagajo vam nič vaši rekurzi ne vaša agitacija,
in tisti središki gospodje, kateri so si, kadeč fine ci-
gare, v svesti zmage, pripeljali na volišče, a po konč-
nem porazu odpeljali, kot bi za njimi tolka najhujša
toča. Med ljudstvom je šla govorica: Dokler se bodo
središki purgarji vozili na volišče voli, bodo vsakdar
naprednjaki propadli, ker tisti središki gospodje so
tega že navajeni, posebno pa tisti gospod iz Rakitja.
Torej gospod Zabavnik, ne bo nič s tvojimi sanjam, da
bi bil v tvoji osebi sedanji župan.

Sv. Križ t k Slatine. To zimo so umrle pri nas
tri osebe, ki so nad 50 let bile v zakonu; pred Božičem
je umrla na Topolaňa Marjeta Tkalec, na
Novega leta dan Marija Cvetko v Tuncovem in pred
tednom je preminula na Strmcu obče spoštovanji Ja-
koš Šipek. Sveti jim večna luč!

p **Sv. Lovrenc** na Dr polju. V nedeljo, 23. februarja ima De-
kliška zveza sv j mesečni poneni shod z deklamacijami, razvimi pouč-
nimi govori itd. Mladenčki, dlanice in druge pred te polnoštevilno
nimi oslušovanju. G. Tomaz Korpar je v nedeljo na običajnem skup-
nem sestanku vseh oslušovskih kmetov v gostilni p. g. Kovačecu na-
bral za „Slov. Stražo“ 8 K 10 vin. Prisrčna hvala!

p **Ormož**. Kmetijska podružnica ima 27. t. m predpoldan ob
10. uri svoj občeni zbor v kletarski gostilni. Na vsporedru volitev
delegatov in odbora, razdelite lanenega s-mena ter srečkanje za razno
kmejko održanje.

p **Sv. Križ** tik Slatine. V nedeljo, 23. februarja po večericeah
bo v čitalnici na občnem zbraru kmet podružnice predaval ra natej g.
Ivan Belle o zboljšanju travnikov. Udej in sploh p sestavki, pridite
polnoštevilno.

Ljutomerski okraj.

Ljutomer. Umrl je dne 14. februarja okrožni
zdravnik dr. Karel Chloupek. Rajni je bil starosta
Sokola, a vendar miroljuben. N. v m. p.! Opozarjajo-
mo slovenske zdravnike na to izpraznjeno mesto. —
Ljutomerski Nemci in nemurji se baje že hvalijo, da
bodo vzelci Slovencem pri prihodnji občinski volitvi še 3.
volilni razred, naši liberalci pa to mirno trpijo. Ni
čuda, saj sami vabijo iz Gračca Nemce k nam pre-
davat ter trpijo, da se na slovenskem zborovanju go-
vori nemško. Slovenci, kje je naš narodni počes?

1. Mala Nedelja. Prav prijetno zimo imamo tu-
kaj. — Poročil se je vrl mladenček Franc Kšela, km.
sin, z Miciko Klemenčič v jurjevško župnijo. Ženin
je bil vrl naš pristaš in politično delaven, pristopil je
rajd v naša društva, potrudil se je rajd na shode Km.
zvezne tudi v druge župnije. Bog daj, da bi ostal tudi
še nadalje naša krepka korenina!

1. Gornjeradgonski okraj. „Amerikanski vlovec“
je ime nekemu človeku v našem okraju. Ta obupanec
pridno klepeče, da „Stajerc“ le pomaga. Komu pa? E,
ako posvari duhovnik kakovo potepeno dekle ali ošte-
je „Slov. Gospodar“ kakega šnopsarja, se „Stajerc“
za te preganjane ljudi „gor vzame“. Kako pač „Stajerc“
za vse svoje ljudi zna! Saj za Bračkovo ženo
se ne bo potegnil.

1. Gor. Radgona. Dne 26. julija 1911 je volil
takratni slovenski okrajski zastop gornjeradgonski člane
v okrajski šolski svet. Izvoljeni so bili od slovenske
stranke: Anton Trstenjak, veleposestnik in župan v
Ivanjicah, Jakob Nemeč, posestnik in župan v Okoslavicah
in Jakob Žemlič, posestnik v Radencih. Od na-
sprotne stranke: Alejz Kreč, veleposestnik v Oče-
slavcih, in dr. Höhn, okrajski zdravnik v Radencih.

C. kr. okrajno glavarstvo je to volitev razveljavilo
dne 8. avgusta 1911 in c. kr. deželno namestništvo z
razsodbo z dne 9. oktobra 1911 našemu prizivu ni u-
godilo. Nato pa je c. kr. ministrstvo notranjih zadev
sporazumno s c. kr. ministrstvom za uk in bogočast-
je spoznalo volitev za pravoveljavno, ker se ni pre-
kršil zakon in se tudi ni prekorčilo področje okraje-
nega zastopa. Vkljub temu pa se izvoljeni udje še ne
pripustijo k sejam okrajnega šolskega sveta. To za-
dejajoči akti pa ležijo že dolgo časa pri deželnom šol-
skem svetu v Gračcu, kateri še m. sli po nekih sod-
nih stopnjah odločevati, če se naj novoizvoljenim u-
dom sploh dovoli kdaj vstopiti v okrajni šolski svet
al ne. Ti gospodje si že dolgo belijo glave s tem, ka
ko bi to razsodili, kar bi pri prosti človek takoj pa-
metno razsodil. Naši gg. poslanici pa naj blagovolijo
celo stvar tam na Dunaju pojasniti in spraviti in tir.

1. Ščavnica. Poročali smo že, kako Spende na
ščavniki šoli plodonosno deluje v „Štajerčevem“ sa-
donosniku s tem, da širi po deci ta umazani list med
dosedaj dobre krščanske Ščavnice. Da pa Spende
delo in se trudi tudi v Südmarkinem vinogradu, do-
kazuje sledeče: Spende je ob novem letu razdelil med
šolarje več Südmark-koledarjev. Otroci so seveda vze-
li in prinesli domov te nemške evangelijske. Toda neki
dobri, zavedni stariši, so svojega šolarja prav pre-
cej poučili, kaj ima s tem Spendejevim darilom storiti.
Drugi dan zbere fantek okoli sebe več šolarjev, jim
razloži pomen knjige in nato pred vsemi med primer-
nimi opazkami zabode knjigo z nožem ter razreže na
drobne kosce, kose pa pošteno v blato potepta. Za
njim storijo isto s svojimi koledarji tudi drugi šolar-
ji. Hrupa in smeha ter medsebojnega odobravanja je
bilo veliko pri tem. Jaz bi rekel, da so fantje čisto
modro storili. Da še večkrat malo pošegetajo Spende-
jevo nemško žilico, pa bodemo že skrbeli. Priložnost
bo že sam zopet k temu dal.

1. Ljutomer. „Ore“ v Ljutomeru ima v nedeljo, dne 2. sušca
predavanje v bralni sobi po večernicah. Vabijo se vsi mladeniči in
prjatelji mladenčin.

1. Š. Krž pri Ljutomeru. Deklika zveza priredila v nedelj, dne
23. t. m. v Š. Kržu em domu društveni shod s petjem, ter govor
duhovitja in članic.

1. Kapela. Prihodnjo nedeljo, 23. februarja ima poslanec Ivan
Roškar shod po rani b. ži službi v prostorih g. Di jaka. Možje, mlad-
enči, p idite si na hod.

1. Sv. Jurij ob Š. vnic. Podružnica „Slov. Straža“ ima prihod-
njo nedeljo, dne 28. februarja takoj po večernicah v Čitnici svoj
redni občeni zbor, z običajnim vsporedom. Vabimo k obilni udeležbi.

Slovenjgraški okraj.

S Lučane. V nedeljo, dne 23. svečana, obhajajo
nač vlč. g. dekan 25letnico svojega župnikovanja. Nova
velika cerkev bo še poznejšim rodovom kot lep
spomenik njihovega neutrudljivega delovanja. Še na
mnoga srečna leta!

Sv. Jernej nad Muto. Mislite si g. urednik! Mi tu na tem samotnem, od vsega prometa ločenem

stih in knjigah kaže na žalostne nasledke nezmrnosti v gospodarskem, nrvnem in zdravstvenem oziru, toda uspeha je malo. Zakaj? Zato, ker ima ljudstvo popolnoma napačne pojme o alkoholu. Ljudstvo misli, da so opojne pijače za človeško telo potrebne, da redijo in da dajejo moč. Zdravniška znanost pa uči, da to ni res. Alkohol razburi samo živec in takrat se zdi človeku kakor da bi bil bolj močen; v resnici pa alkohol jemlje moč, kar čuti vsak potem, ko se strezni; je namreč bolj slab, kakor je bil prej, predno je pil. Dr. Schwab ima načelo, da je treba s poukom na podlagi znanosti ljudem izpodbiti krive nazore o alkoholu, tako, da bodo prišli do prepričanja, da alkohol ni potreben, ne redi in ne daje moči. Potem ne bodo takoj silili za alkoholom. Vsled tega je imel g. doktor tekom 6 let že več predavanj na Štajerskem in na Kranjskem. Tako tudi na pustno nedeljo v Celju za odraslene, na pepelnico sredo za dijake, v četrtek potem pa za ljudske šole. Pojasnjeval je predavanje s skopitičnimi slikami. Poslušalo ga je blizu 1000 oseb. Za praktično življenje je dal približno sledeča navodila: 1. otrokom se ne sme nikoli dati alkoholnih pijač, za otroke je mleko pa voda; 2. kdor še ni pil alkohola ali še čisto malo, se mu svetuje, da sploh ne začne, bo boljše zanj v vsakem oziru; 3. če je kdo vajen piti alkoholne pijače, naj ne piye več kot $\frac{1}{2}$ litra srednjemočne pijače na dan, žganja pa splošni; 4. alkohol se rabi pri nekaterih boleznih za zdravilo, kadar, to pove zdravnik, zato naj se vsak ravna po nasvetu zdravnika; 5. gg. učitelji in katehetje naj bi navajali šolsko mladino k temu, da se ravna po naukhi, kateri je slišala pri predavanju. Vsa ta načela je predavatelj znanstveno utemeljil. Opozoril je na to, kako nevaren zapeljivec je alkohol sam na sebi. Kakor vsak strup, tako tudi ta zahteva, da ga človek vedno več rabi; zato postane marsikdo nehote velik pijanec, če se resno ne premaguje. Omenil je tudi, da celjski okoličani ne delajo prav, ko vse mleko prodajo, otrokom pa nič ne dajo ali pa jim ponujajo čaj, v katerega vlivajo celo žganje. Svaril je slednjič šolarje, naj ne kadilo tobaka, ker je tudi v tem strup, nikotin imenovan, ki je za dečke zelo škodljiv.

c Gor. Hudinja. Hlapec Tomaž Kerže je ukrazen dne 7. februarja posestniku Janezu Cigelšku 340 kron papirnatega denarja z denarnico vred in služeno knjigo ter pobegnil.

c Savinjska dolina. Gospod urednik! Nazznam Vam, da sem bil na svatovski gostiji. Ja, boste rekli, to ni niti novega, posebno prej v predpustu; pa le počasi, da Vam razložim. Bil sem že večkrat na enakih gostijah, pa še na nobeni ni bilo brez volgarjev ali prežarjev, posebno, kjer je dosti pijače, kakor tukaj. To je pripisovati izobrazbi naših fantov. Mladenci obsojajo staro divjaško razvado ponocenja. Prav dobro smo se imeli, bili smo vsi enega mišljenja, brez male izjeme smo vsi, ki smo bili svatje, naročeni na katoliške liste in smo nabrali tudi mali znesez za Slovensko Stražo. Samo ena reč je bila graje vredna. Nekateri goðci so namreč s svojimi dvoumnimi dvtipi žalili dostojnost.

c Galicija pri Celju. Lanskoto leto smo se prav pridno udeleževali društvenega življenga. To so pokazala poročila na občnem zboru Izobraževalnega društva, ki se je vršil dne 22. decembra. Društvo je predilo lansko leto 3 predstave, in sicer: "Repoštev", "Luknja v naminem prtu" in "Tri sestre". Imeli smo tudi dobro obiskan mladenički shod pri Sv. Jungerti. Predavanje je bilo 6. Da so pa udje tudi pridno brišali prah iz knjig, nam je povedal knjižničar, ki je naznani, da se je prebralo lansko leto 281 knjig iz društvene knjižnice. Za leto 1913 je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Dav. Krajnc, podpredsednik F. Videmšek, tajnik M. Križan, blagajnik J. Veber, knjižničar M. Stefančič. Odborniki: F. Suberger, M. Reher in Jan. Novak. Mladini kakor tudi starejšim pa priporočamo, da ostanejo še za naprej zvesti udje društva.

c Dramlje. Naši liberalni mogotci kakor naš tajnik Jarnovič in še maloštevilni njegovih pristaši, so si zelo v laseh in se hudejajo drug na druga, češ: Ti si kriv, da gre naša stranka tako rakovo pot. Posebno gredo čez tajnika, ker je bil volilni imenik tako pomanjkljivo urejen. Točka naš občinski tajnik g. Jarnovič slovesno zatrjuje, da ga on ni sam spisal, ampak nek njegov pristaš. Kot nameček 28im, že tu pri komisiji popravljenim točkom jih je bilo še nekaj in te so poslali na c. kr. okrajno glavarstvo, da se še tam prepričajo o pristnosti našega volilnega imenika. S težkim srcem pričakujejo naši gospodje poihvalnega pisma, in govorijo se, da baje dobi bo no častno kolajno z napisom: "Jarnoviču, kot občinskemu tajniku v spomin za nevenljive zasluge pri sestavi volilnega imenika za občinske volitve v Dramljah leta 1913."

c Nova Cerkev pri Vojniku. Po dolgi mučni bolezni je umrl dne 11. februarja, previden s sv. zakramenti, Vrisk Matevž, mož krščanskega prepričanja. Bil je vnet prijatelj dobrega berila. Rajni je bil zelo priljubljen, kakor je kazal njegov veličastni pogreb. Bodí mu zemljica lahka!

c Dobrno. Pri šaljivi licitaciji je zbrala slovenska mladina in zavedni možje za našega Orla 13 K 60 vin. Tako je prav! Za dobre name je naj imata vsak zaveden Slovenec odprto srce, radodarno roko. Bog plačaj! Na sumničenje zlobnih ljudi, da se je porabil denar za pijačo, odgovarjam, da ni bilo zraven že dobro znanih fantov, ki so kar 50 K pognali po grlu, sicer bi se našim kronicam tudi tako godilo. Ne sodite drugih po sebi!

c Sv. Jur ob Taboru. Dne 17. februarja so bile občinske volitve. V 1. razredu so izvoljeni liberalci:

Apat Lavoslav, Debelak Jožef, Kos Miha, Ocvirk M., Plavšek Ludvik, Wittenbach, baron Gustav. V 2. in 3. pristaši Kmečke zveze, in sicer v 2. razredu: Hanžič Franc, Kučar Martin, Lesjak Alojz, Lesjak Franc, Lukman Franc, Rančigaj Anton; v 3. razredu pa: Juhart Jožef, Kos Franc, Križnik Tomažič, Orešnik Jakob, Rožanc Franc, Vasle Alojz.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Občespoštovanje hišo Kruljčeve v Mariji Magdaleni je obiskala v začnem času v kratkih presledkih bela žena, kruta smrt, ter pobrala v družini meseca decembra minulega leta po daljši bolezni starega moža Mihaela Fakin v starosti 69 let. Miren, tih, skromen, morder in previden značaj je bil. Oba sta bila vneta zagovornika S. K. Z. ter okoličanom prav priljubljena. Žalujočim naše sožalje, ranjkima pa blag spomin in večni mir!

c Sv. Jedert. Veselo gibanje se opazuje pri nas, pa ne na plesiču ali gledališčem odru, ampak v branju častnikov. Od novega leta je pri nas naročenih: 56 "Slovenskih Gospodarjev", 53 "Bogolubov", 5 "Domoljubov", 12 "Glasnikov", 2 "Naš Dom", 2 "Cvetje" — "Štajerc" niti eden! Poskušal ga je sicer prevzeti kar Seligo vriniti nekaterim, pa se mu ni posrečilo. Kakor je pricindral, tako je odcindral!

c Trbovlje. Umrl je zopet eden izmed sta ili navdušenih domoljubov. Petra Erjavca, zlatomašnika in župnika trboveljskega, ni več! Umrl je mož, ki se je toliko trudil na narodnem polju, ki je pomagal, da, ki je, tako smemo reči, naredil Trbovlje slovenske! Rajnki je bil rojen dne 24. junija 1833 v Kostrivnici blizu Slatine, posvečen v mašnika v St. Andražu od ranjkega rodoljubnega škofa Antona Martina Slomšeka, ki je tudi njemu vcepil globoko ljubezen do svoje vere in naroda. Služboval je med drugim tudi v Konjicah, rojstni fari našega prem. vladike kot kaplan in sicer kot vzgleden duhovnik. Bil je župnik v Zrečah, a dne 1. maja 1887 je prišel v Trbovlje, kjer je takrat še vladal bolj nemški duh. Da so pa Trbovlje danes slovenske, se imamo v prvi vrsti zahvaliti dragemu umrlemu zlatomašniku. Ustanovil je že pred dvajsetimi leti trboveljsko posojilnico starega Schulze-Delitzschevega sistema, ustanovil katoliško delavsko društvo, bil je podpornik družbe sv. Cirila in Metoda, seveda še v tistih letih, ko se še niso porajali dogodki a la Bohinjska Bistrica. Bil je mož ognjevit vere. Današnja smer liberalne politike mu ni prijala in jo je ostro obsojal. Zadnje čase pa je postalbolehen, zadnja štiri leta ni mogel sam več hoditi, drugi so ga morali voditi na sprehod. Bil je imel značaj, spravljiv, potrežljiv in je vzdano prenašal trpljenje. Zato je tudi takoreč ugasnil, skor nismo doznali, kdaj se je preselil njegov močni, oddočni, krepki duh iz telesa. Počivaj v miru, dragi zlatomašnik, sveti ti večna luč!

c Ljubno. Dne 26 t. m. ob 8. uri občni zbor tukajšnje živinoreke zaduge. G. Jelovšek, živinorejski nadzornik ima predavanje. Kmetje živinorejci, udeležite se polnoštevilno tega zborovanja.

a bi vendar radi dobili krmilo naše občine v roke. Zaterej kmetje, pozor!

c Sv. Ema. Dne 26. prosinca sta bila poročena na Lizika Barič od Sv. Eme in Josip Lipnjak iz Taberskega na Hrvaškem. Poročal ju je ženinov brat č. g. Ignacij Lipnjak, kaplan v Grubišnem polju v dali Slavoniji. Nabralo se je na tej gostiji za Slovensko Stražo 15 K 34 vin. Preč. g. kaplan Ignacij je sam daroval 5 K za Slovensko Stražo in je ob tej priliki v pol ure trajajočem govoru pojasnil vrednost in potrebo podpiranja obmejnih bratov. — Dne 27. 27. prosinca pa se je poročila pridna deklica Marija Gobec, hči župana v Nezbišah, s prav pridnim in poštenim fantom iz Hrvaškega, Janezom Petrátkom. — Dne 3. srečana pa je bila poročena pridna deklica Mimika Brilej na Zdolah v kozjanski fari, s poštenim fantom Florijanom Skorjanec od Sv. Eme. Deklica je bila ves čas doma pri očetu Mihetu Brilej in materi Rozi ter skrbno pomagala pri velikem posestvu. Bog ju bode še posebno blagoslovil, ker sta oba dosedaj tako pošteno živelja. Nabralo se je na tej gostiji pri očetu Miljetu Brilej 4 K za Slovensko Stražo. Mladim parom želimo obilo sreče in blagoslova.

c Celje. Izobraževalno društvo v Celju vabi na občni zbor, ki bo v nedelji, dne 23. s. etana 1913 popoldne ob 3 uru v vrni dvorani pri "Bel v lu" v Celju. Spod d: poročilo predsednika, tajnika knjižničarja blagajnika, tajnika "Orlov" in načelnika tamburašev, zanimivo predavanje g. dr. And. Vebel, volitev odbora in pregled alcev računov, presti pr dlegi in nasveti. Vmes udarajo tamburaši. Članom so eno uro preje raču in na blagoboten pregled.

c Sv. Franšek Ksaverij. Kat. bral je izobraževalno društvo priredi na Velikonocni trik gledališko predstavo, zakar se vsi prijateji društva ujdino sbite. Sored še objavimo.

c Črča ob Šv. Vinici. Dželjni živinorejski nadzornik Martin Ješovšek priredi povodom ustanovitve bikorejske zadruge v sredo dne 26 februarja t. l. ob 8 uru d po dne v gostilni Prisljan počutno zborovanje. Kmetje živinorejci iz reciške žup ije vseh sosednih, pa tudi go podinje in vsi prijateji kmetijskega napredka pridevite v obilnem sti vu na shod.

c Lubno. Dne 26 t. m. ob 8. uri občni zbor tukajšnje živinoreke zaduge. G. Jelovšek, živinorejski nadzornik ima predavanje. Kmetje živinorejci, udeležite se polnoštevilno tega zborovanja.

Brežiški okraj.

b Brežice. Dolgo časa je bila želja po sotelski železnici le pobožna želja brez vsakega upanja, da se kedaj uresniči. Še le dr. Benkovič je vzel pred štiri leti stvar resno v roke in na posebnih železniških shodih agitiral za to železnico. Ali veste, kdo se teh shodov in razgovorov ni udeleževal, čeprav je b. povabljen? Kdo se za celo zadevo ni nič zajimal? To je bil voditelj liberalne stranke, dr. Kukovec. In sedaj ima ta mož dovolj drzno čelo, da hodi po shodih in izreka poslancu dr. Jankoviču in dr. Benkoviču grajo radi te železnice. Pripomnimo, da se je tudi dr. Jankovič že prej kot vplivna oseba v kozjanskem okraju mnogo za to železnicu trudil in žrtvoval, dočim je dr. Kukovec celo zaidevo preziral. V liberalni družbi smo slišali, da ima tudi pri teh napadih na slovenske poslane znani politični meštar svojo roko zraven. Ker pa zna dr. Kukovec samo liujskati in se do danes ni še prav nič poučil, kako stoji ta železniška zadeva, zato pridemo njegovi slavnoznani nevednosti s nekaterimi pojasmili na pomoč. Bo imel vsaj nekaj tvarine, ki je kaj vredna, za svoje govore. L. 1911 in 1912 se je bila zadeva zavlekla, ker se je moralo pred revizijo proge doseči potrebnou sporazumljene s hrvaško vladjo. Ko se je to dobilo, se je lansko leto v poletju pregledala proga. Porcičilo se je vposlalo na železniško ministrstvo, od koder še vkljub pri zadavanju merodajnih činiteljev, tudi poslancev, ni prišla odločitev. O tem seveda dr. Kukovec nič ne ve. Menda si misli, da se železnice takoj naglo gradijo kakor kozolci. Dobro bi bilo, da bi ta pouk kaj pomagal. Toča pri dr. Kukovcu velja brž prislovica: Martin in Zagreb, Martin iz Zagreba.

b Brežice. Prijatelj iz brežiške okolice nampiše: Znanec me je opozoril, da zadnji čas šnopsarska cuinja, po imenu "Štajerc", zopet blati nekaterem naših, zaslužnih oseb. Če oni sami na to takoj odgovarjajo kakor pameten človek na žabje regljanje ali oslovsko riganje, potem že morajo imeti vzroke za to. Toda nekaj drugega me silno žalosti. Znano je, da se je v brežki Matajsovci trgovini vsa leta delila imenovana cuinja šnopsarjev. Trgovina je prišla zdaj v druge, tudi nemške roke. Nedavno sem, primoran po nekem slučaju, stal v trgovini. Bilo je v nedeljo po rani službi božji, in v enem kotu vidim nagneteno množico ljudi, naših slovenskih kmečkih ljudi, ki so stegovali roke ter klicali: "Prosim, meni, meni!" Pred njimi je stal kot vladar, ki deli milosti, ubog komij, ter odvračal: "Če kaj kupite, dobite!" — "Da, kupim, kupim", so odgovarjali ter sprejemali — "Štajerc". Ko sem videl, kako so se mnogi nato na tihem izmuzali, ne da bi kaj kupili, se me je polaščal sram in gnjev, ker sem si dejal: torej s hinavsko lažjo si priberačijo ti naši ljudje milost, da dobe to umazano cunjo v roke, ki neprestano naščada in sramoti samo naše najpoštenejše može in žene ter pošteno mladino! Bili so med temi ljudje od obeh strani Save, sami taki, ki ne berejo in ne naročajo nobenega poštenega lista ali knjige, da, ki celo nočijo vzeti v roke dobrega časnika, a za to cunjo pa še celo hlapčevsko ponizno prisijo tuja ali odpadnika. Ali res nimajo mnogi naši ljudje nobenega ponosa in čuta za narodno čast, da tako pljuvajo v lastno skledo ter se v pasiji poniznosti klanjajo in redijo s svojimi žulji ljudi, ki večkrat nje same in ves naš narod iz dna duše sovražijo, pač pa radi sprejemajo slovenski denar, ki ga jim prineseo v trgovino Slovenci in Slovenke, ki tega imena niso vredni! "Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!"

b "Sava", politično društvo za brežiški in severniški okraj, priredi občni zbor dne 23. februarja ob

3. ura popoldne v restavraciji pri kolodvoru na Vidmu. Poročata drž. in dež. poslanca dr. Benkovič in Pišek o svojem delovanju. Posavčani pridite!

b **Videm.** Občni zbor našega Slovenskega kat. izobraževalnega društva se je vrlo dobro obnesel ob mnogobrojni udeležbi zavednih članov. Na zboru je ovrl kaplan Lasbacher o Kulturnem napredku Bolgarov od leta 1877 do danes. Lepo uspelo zborovanje nam jamči, da bo društvo za naprej še lepše napredovalo kakor pa v pretečenem letu. Za pravo krščansko izobrazbo vneti Videmčani, oklenite se vsi svojega društva in ne dajte se farbat od Žaneta, ki ima sedaj poleg gramofona tudi liberalno knjižnico v svoji gostilni. Če zadnji čas že niti gramofon več ne vleče, tem manj bo še vlekla liberalna knjižnica.

b **Dobova.** Z veseljem vam poročam, da sem izvedel, da se vendar-le že snuje pri nas Kat. izobraževalno društvo, ki ga mnogi že tako dolgo in težko pričakujemo. Bog daj srečo in pogum!

b **Globoko.** Ptuijski "Stajerc" se oborožuje s svojimi "prostovoljci" proti balkanski zvezzi za svoje verske brate Turke. Kdo bi si mislil, da so to takši naprednjaki, da jim gre "oboroževanje" uspešno z navdušenjem in z malimi stroški. Puške imajo skrite v neki pohorski koruznici. Ko jih Linhart popolnoma ojunači, dobijo še druge potrebne reči. Kruh bo dal tem prostovoljem pek Ornig, Šnops pa ptuijski šnopsarji. Sli bodo vsi peš, med njimi bodo pa tužni posavski janičarji in Šnopsarji.

b **Pišece.** Dne 2. februarja t. l. se je vršil občni zbor Izobraževalnega društva. Dr. Veble, tukajšnji rojak, je v svojem temeljitem govoru med drugim posebno povdral veliko važnost izobraževalnih društev. V istem znamenju sv. križa kot na Balkanu naj se tudi v Izobraževalnem društvu sučejo umabistri meči za vsestranski napredok milega nam naroda. Hvala mu! Zeleli bi samo, da bi bila udeležba številnejša. Izvoljen je bil z vsklikom stari odbor; le mesto tajnika, ki jo je moral v jeseni popihati za lastovkami na jug, da oblec vojaško sukno, je prevezel na občno željo veleposestnik g. Gregorčič, da tako tudi tukaj pokaže, kako dela mož vkljub preobabilnim zasebnim skrbem, nesebično za občni blagor in napredok. Po zelo umestnih opazkah in nasvetih gospoda predsednika Ureka se je zaključil občni zbor in igralec so uprizorili veselio: "Tri sestre". Igrali so dovršeno. Želim si jih kmalu zopet na odru!

b **Bizeljsko.** Tukajšnje Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima dne 23. februarja v nedeljo po večernicah občni zbor v župnišču, h katerem se vabijo vsi udje, možje in žene, mladenci in dekleta, vsi naši somišljenci in somišljence. Predaval bo g. nadrevizor Vladimir Pušenjak. Potem sledi poročilo o delovanju in votivitve novega odbora.

b **Sv. Peter** pod Sv. gorami. V torek ob 6. uri zjutraj je izbruhnil požar pri Antonu Mošet, gostilničarju in cerkvenemu ključarju. Upepelil je hišo. Skoda je velika, ker je zgorela vsa hišna oprava in obleka. Mirnemu vremenu in domačemu gasilnemu društvu se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na bližu stojča, s slamo krita poslopja.

b **Kozje.** Pri volitvi za okrajini zastop iz skupine veleposeliva so izvoljeni enoglasno sami zvesti pristaši Kmečke zveze: dekan Marko Tomažič, Janez Serbec, župan v Velikem kamnu, Bojava Jožef iz Verac, Drotenc Janec, gostilničar pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Stefan Pivec, župnik v Podčetrtek, Golice Jožef, posestnik v Sedlarjevem, Janez Počivavšek, župan v Imenem in Ribar Anton, župnik pri Sv. Vidu.

b **Sv. Nikolaj** v Polju. Kaj neki bo zopet danes pri Dobravcu, da se liberalni Sedlarci tako želijo tja cizirajo? Kmalu smo to izvedeli iz oznanila. G. dr. Kušovec je prišel s svojim, že načavnim tovarišem, tolažiti svoje tukajšnje pristaše, ker so pri volitvi župana s svojim kandidatom g. Glonavičem tako častno propadli. Predsednik temu shodu je bil g. Glonavič. Govor dr. Kušoveca je bil tako pust, da će bi bil še en čas govoril, bi bil moral skoro sam predsednik poslušati, že celo liberalni Sedlarci so ga eden za drugim zapuščali. Povedalo se nam je, kako so v mestu ženski klobuki in oblike drage. To je seveda nas hribovane najbolj zanimalo, saj ne vidimo ženskega klobuka drugače, če gremo kam v trgu. Dalje, da bo Šnops dražji. Potem, da se država oborožuje, da to seveda veliko stane. No, druge države se pripravljajo, ali jih naj naša samo mirno gleđa. Zavidala so se gg. duhovnikom posestvu in plače. Duhovnik mora ravno takšo dolgo študirati kakor odvetnik, zakaj ste jim torej nevoščljivi? Mislim, da zato, ker so večinoma kmečki sinovi. Črnilo se je tudi na vse mogoče načine naše gg. poslance, kakor dr. Korošca, dr. Jankoviča, dr. Benkoviča, Knjižica dr. Benkoviča o opravčenosti obstrukcije mu roji po glavi. Dokazovati nam je hotel, da je obstrukcija Škodljiva, pa dokazati nam tega dr. Kušovec ni mogel. Rekel je, da bo sedaj deželni zbor razpuščen ter je moledoval za glasove. Mislim, da so imele njegove besede ravno toliko upliva, kakor od njega ponujano vino. Svetujem Vam, gospodkar, da se drugič peljete raje kam med svoje volilce v trge, tukaj Vas ne potrebujemo. Po Vašem mnenju bi se naj naši poslanci ponizno priklanjali Nemcem in z njimi tudi Vam, ker se družite z Nemeji, ter bi naj bili z vsako drobtino zadovoljni, ki bi padla z nemške deželnozborske mize. Ob koncu se je dala na glasovanje resolucija, za katero pa ni skoro nihče vzdignil roke, ne za in ne proti, kar je znamenje, da nas liberalna resolucija nič ne brigata. S predsednikom Glonavičem je imel dr. Kušovec križ. Niti običajnih otvoritvenih besed ne sklepnevo govora ni spra-

vil skupaj. Stal je zraven kakor o Veliki noči pri božjem grobu iz lipovega lesa napravljen vojak.

b **Poj.** Poslanca dr. Jank vič in Pišek posredita v nedeljo, dne 2. marca sh d. Čas n pr stor zborovan a prihodnji.

b **Brežce.** Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 2. sus z gledališko predstavo v igrana: "Pijavka" in "Rudeči novi".

Najnovejše vesti o vojski.

Z bojiščni posebnih novic. Na galipolskem polotoku in pri Cataldi se vrše le manjše praske. Obstreljevanje Odrina in Skadra se nadaljuje. Grki so baje izkrcali v Besika-zalivu južno od Dardanel na maloazijska tla večje števile vojašta. Iz Carigrada poročajo, da vesti o umoru Enver-bega niso resnične. Vendari listi ne vedo portočati, kje se Enver-beg nahaja.

Rumuško-bolgarski spor se je zopet poostril. Rumuni vedno bolj predzrno zahtevajo od Bolgarije odstop Silistrije in velik kos bolgarskega ozemlja, kar pa Bolgari ne morejo dovoliti. Rumunski odpoljanec princ Gika, ki se v Sofiji pogaja z Bolgari, hoče odpotovati. Domneva se, da će se obe državi ne bosta mogli sporazumi, bodjo vevelasti posredovali in odločile, koliko sveta imajo Bolgari odstopiti Rumuniji. Rumunija ima ob bolgarski meji pripravljeno močno armado, da udere v Bolgarijo; tudi Bolgarija pridno pošilja vojaške čete na rumunsko mejo. Peti bolgarski armadni zbor pod povljetvom generala Paprikova je pripravljen na boj. Istotako koraka tudi srbska armada Bolgarom na pomoč.

Poročilo o sejmu pitane živine v Gradcu dne 13. februarja 1913.

Pragnalo se je s 100 volv., 126 bikov, 317 krav in 7 telet. Skupaj 760. Cena za 100 kg žive teže: lepi ptani voli 92 do 106 K, srednje debeli 86 do 92 K, suhi 78 do 82 K, biki 74–94 kron, lepi ptani krave 74–84 K, srednje debeli 56–68 K, suhi 44–52 kron. Izvozilo se je na Gornje Štajersko 110, na Tirolsko 12, na Nižje Avstrijsko 31, na Češko 118, na Moravsko —, v Trat 108 in na Nemško 6 komadov. Tendenca: Na ta sejem se je pragnalo 104 komadov več kot prejšnji teden. Cena neizpremenjena. Promet slab.

Listnica uređništva.

Sv. Jurij ob Ščavnici: Hvala za poslovno! Izročili "Straži". — Zihpolje: Ker smo preobložni z vsemi ovcami o vojski, smo izročili Vaš spis "Straži". Podzra ljevi! — Črmljenščak: Glede dosta ljanja časnikov imajo pismonoše dolgo in koliko in hiše, kamor morajo donašati. Povprašujte na p. šti, in če je pismon še obvezan donašati tudi v Vašo hišo, a tegate storiti, se pritožiti na poštno ravateljstvo. — Škale: Izročili "Našemu Domu". — Negova: Preoseben! — Negova: Osnujte mlašničko organizacijo, pa bo boljšev. Pozdrav! — Gomilsko: V cestni zadevi se obrate na obč. odbor. Za prilago znamke se vam je vpisala nezgodno dne 1. oktobra 1912. — Marenberg: Ker mi podpisroma v kol. — — Rajhenburg: Hvala lepa! Prihodnji. — Sv. Miklavž nad Laškim, Pleninske: Preoseben! — Sv. Frančišek Ks. Dol, Velika Nedelja, Dramlje, Sv. Kriz na Murškem polju. Sv. Mihael nad Laškim Sv. Pavel, Videm: Prihodnji. — Urnudnik bi rad ugordil vsem dopisnikom, a ker čitalci sedaj vojska zelo zanima, morajo dopisi čakati Le potporjenje! Kar mi zastardo pride vse na vrsto. Kar je bolj nujno, smo izročili "straži". — Ker smo uređništvo sklenili že sredojutrij, so prepozno dali sledi p. Šv. Jurij, Šv. Lenart, Šv. Jendert, Šv. Križ, Slov. Bistrica, Prihova, Celje

in modne tkanine za gospode in gospe pripravljena izvozna hiša.

SUKNA

PROKOP SKOROVSKY IN SIN
v Humpolcu na Češkem.
Vzroči na prešnje franko.
Zelo zmerne cene. Na Želje
božjem datki tukaj izgeteviti
gospodske oblike. 185

CEFIRE

Loterijske številke.

Dne 12. februarja 1913.

Trst 55 84 87 7 37

Dne 15. februarja 1913:

Dunaj 67 4 54 87 48

Hčerka trgovca na deželi, 14 in pol leta star, želi stopiti kot učenka v trgovino mešanega blaga. Kje, pove upravnštvo.

Prodaja se takoj rodovito posestvo v občini Št. Jakob, meri 5 orahov, poslopje je novo z opko (fuz-ziegel) krito. 2000 K ostane kojzeno, labki plačilni pogoji. Kdor mi kupca pri elce, dobi 60 K nagrade. Več pove lastnik Ludvik Dlabiš, posestnik Šv. Jakob v Št. Goricih. 199

Sprejem se maši hipec za manjše posestvo in trgovino. Kaindorf št. 48 pri Lipnici. 197

Učenca, ki ima veselje do tevljarške obrti sprejme takoj Trost Anton, tevlj. mojster, Maribor, Št. ulica. 198

Redka pritožnost. Kupec pozor! V Gornji Rečici blizu Laškega trga je na prodaj veliko posest o. s 5 gospodarskimi poslopiji, kjer se lahko redi do 18 glav živine, vse v dobrem stanu, čez 70 orahov nivoj, travnik ter smrekovega gozda. Celo posestvo leži ob cesti. Cesta z in entarjem vred 26 000 K, nastanjenje se izvije pri Dvorin Štokavnik, fot. graf, Dol pri Hrastniku. 200

Nova hiša z vrtom, pripravljena za prodajalnico; lani je ista že obstajala, trgovina, klet, kuhinja, soba, prodajalnica z opravo v Št. Rupertu nad Laškom pri župniku Štokavniku. Kupec lahko polgema plačuje. Oglašati se je pisano ali ustorno pri Francu Brečku na Reki p. Laški trg. 201

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnikom poznjam, da imam veliko močino ameriških trt na prodaj. Seznam trt: pošip, rulanec b., silvanec, Zlatinska, rudenec in bela, rafol, portug zec, vel. linec, laški rizling, kapuna, muškat silvanec. Vsi tisoč korenjakov, Riperia Port, Vitis Salinis, Montikola in ključev. Velika močina Riparia Portalis Monticola. Cena po dogovoru. Janez Verbajs, trsnica Breg pri Ptaju. 196

Pozor kovači! V Šegi pri Poljčanah se je rudokop zopet otvoril. Dobri se premog za kovače po tri krone meterski stot. Matija Babšek, posestnik v Šegi. 202

Iščem viničarja ali viničarko za vinograd na starem trgu pri Celju. Dr. Juro Hraščev, odvetnik, Celje. 185

Franc Petan, trgovec v Šomljah, potrebuje trgovskoga pomočnika, ki je več manufakturne in specijalne stroke. Opazira se na trezorst in po tenost Ponudbe do 1. marca 1913. 177

191

192

193

194

195

196

Franc Petan, trgovec v Šomljah, potrebuje trgovskoga pomočnika, ki je več manufakturne in specijalne stroke. Opazira se na trezorst in po tenost Ponudbe do 1. marca 1913. 177

Kaiserjeva pristava v Granični dolini pri Št. Pavlu na Koroškem se radi bolenosnosti posestnika z inventarjem ali brez istega po ceni pr. Pristava meri 26 orahov. Plačilni pogoji zelo ugodni. Nastanjenje pove posestnik Venantius Pichler ali pa g. Jos. Zorko v Št. Pavlu. 178

Lepo posestvo v občini Gruščena, fara Šv. Jurij ob Pesnici, 19 orahov v enem kusu, obrnjeno proti jutranjem solcu, je naprodaj. Več se izvije pri lastnici Tereziji Ferlinc, istotam. 2.8

Iščem poslovno v načem. 3—15 orahov. Pre zameni tudi nedosegljne otrocke v oskrbi, ali stare slabotne ljudi. Prednost ima marmorski kraj, blizu cerkve ali pri dobrimi cesti. Karl Julijana Majenčič, "Folkogl-Kramar" št. 29. Gomilica pri E novzu. 196

Velika razpošiljalnica
Bratje Lechner
.. Gradec, železna hiša ..
služi vsem slojem kot najcenejši vir za nakupovanje.
Prosim zahtevajte!
vzorce in cenike o modnem blagu — lanenega blaga — blaga za gospode — rezno blago — manufakturno blago — oprave za novoporočence.

To ničesar ne stane

vendar vsakemu dobro služi. Če pride v Gradec, poskusite kupiti pri nas blago.

Zahvala.

Podpisana izr. kata tem potom načrte za hvalo mnogočestitemu gospodu kanoniku dr. Lav. Gregor, prečestitemu gospodu kaplanu dr. Maks Vraber in g. trgovcu Okrožnik ter njegovi gospodični sestri za ljubezen in požrtvovalnost, katero so skazovali našemu očetu oziroma možu.

Matevžu Vrisk,

mlinarju pri Novicerki ob času njegove bolezni in smrti, pa tudi nam ob priliki pogreba rajnega.

Neža Vrisk, žena in Janez Vrisk, sin

204

v imenu vseh sorodnikov.

Sp. Hudinja št. 7 pri Celju, 17. feb. 1913.

Ime pridelka.	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
<tr

Lepo posestvo na prodaj, pri lepi cesti, 21 orasov, se redi 12 goledi. 8—9 tisoč krov za plačati. Oglasite se pr. Matiju Žižek v Kamni pri Mariboru. 174

Nova hiša v Mariboru se proda, Mozartstrasse na lepi, solčni legi, ima 11 stanovanjskih sob, vsaka soba svojo kuhinjo, s štednikom in posebej peč v sobi, vsak jemnik zase in ograjen prostor za njenino nese na mesec do 300 krov, cena 38.000 krov, z lakinimi platenimi pogoji. Natancna pojasnila daje Anton Vrabi, veleposesek v trgovci, pošta Križevci pri Lantomeru. 107

Posestvo na prodaj, 14 crakov, lepi hiša; 10.000 K. Drugo: 11 orasov; 7.000 K, obe v Kamni. Oglasiti se je pri Matiju Žižek, Kamnca št. 16 pri Mariboru. 8

Predam zaradi odhoda posestvo, zidana hiša z opko križa, 8 sobe kuhinja s štednikom, kamra in lepo obokana klet, hlev in s injakim, dva orača zemlje z lep m strem, drevjani in bračami, zraven množič zidan mlinško poljico z vodno silo, primerno za mlino, žago ali kaj drugega. Posest o leži ob glavni cesti v slavnem Framu: Vprašanje na Ludovik Godec, Fram. 183

Oskrbnikto Krščevljjan, pol ure od kol d'ore Ormož oddaljeno ima le mlada, 8 leta starata drevesa po naj nižji ceni na prodj. Drevesa so 1 m 70 cm do 2 m visoka, imajo debelo, ravno dble ter krasno razvito kroho. Najbolj e štajerske vr. te jabolk, hrusek črešnj, sliv ter pričko cev (Spahere). 148

Močnega učenca iščem za mizarsko obrt Flojan Vertačnik, mizer v Prijem pri Velenju Sp. Št. 144

Iščem krojača, venc ga za kmečko in sejmsko delo Stano anj, 2 sobi 1 kuhinja v I nadst. Pojasa učna daje Bezenšek Dominik, Frankovo. 88

Cesljene trte popolnoma zaražene z močnimi korenini: burgundec, beli in črni, zelen, kraljevin, rizling, plavec, frankinja, mosler, zlatnina rudeča in bela, rulandec, silvanec z leni, portugalska močkatec kakor tud amerikanske kor-ninske ruge-bulfe se dobijo na veliko in drobno po najnižji ceni pri P. Srebre, Maribor, Tegethoffova ulica. 147

V Bresteriol pošta Maribor, pri A. Valentan, št. 35 je traje na odda. Oglasiti se je do 28 febr. t. l. 189

XXXXXX XXXX

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju,
reg. zadroga z neom. zavezo

ima svoj rednji občni zbor v nedeljo, dne 2. marca 1913 ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni v Ribnici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi in slučajnosti.

206

Načelstvo.

Vabilo

redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu, reg. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 2. marca 1813 ob 3. uri popoldne v prostorih domače hran. in posojilnice.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnam zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poorditev rač. zaključka za leto 1912.

Fram, 16. februarja 1913.

205

NAČELSTVO.

Oklic.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah, odd. I., z dne 10. svečana 1913 A 6/13-9 bo se vršila

dne 27. februarja 1913 ob 9. uri dopoldne

v zapuščinski zadevi po dne 16. decembra 1912 na Ponikvi ob juž. žel. št. 29 omrlem posestniku Janezu zabukovšek na 1 et. mesta pro-t-voljna prodaja istemu lastniku zemljišču vl. št. 47 in 48 d. Ponikva ter posestne pravice do zemljiške parcele št. 425/12 iste davčne občine in premičn n.

Pogoji:

Zemljišča bodo se prodajala po parcelnih skupinah in sicer:

1. Stavb. parcele 54, 55 in svinjski hlevi cenjeni na K 1880 — in zemljiščne parcele 429, 430, 431, 432, 433, 434, 438, 437/3, 446, 440/1, 440/2, 444 in posestne pravice do zemljiške parcele št. 4 5/12 v kupni izmeri 1 ha 05 46 v 39 m² in censilni vrednosti K 939 08 skupaj K 23 908

vadij K 240 —;

II. Zemljiščni parcele št. 517 in 516 v izmeri 1 ha 37 a 97 m² in censilni vrednosti K 1210 02 vadij K 130 —;

III. Zemljiščne parcele št. 510, 411/1, 411/2 s sedaj ne več obstoječo stavbeno parcele 212 vred v izmeri 1 ha 05 a 74 m² in censilni vrednosti K 758 74 vadij 80 K ;

IV. Zemljiščne parcele št. 420/1, 420/2, 505 v izmeri 1 ha 04 a 24 m² in censilni vred. K 729 68 vadij 80 krov;

V. Zemljiščne parcele št. 659/1, 659/2, 809/1, 809/3, 817, 710, 664 v izmeri 1 ha 32 a 85 m² v censilni vrednosti K 971 06 vadij 100 krov;

VI. Zemljiščne parcele št. 582, 593, 594, 595 v izmeri 95 a 81 m² v censilni vrednosti K 1149 72 vadij 120 krov.

Zemljišča se prodajo samo nad censilno vrednostjo ter je eno četrt no kupine plačati takoj v roke sodnega odpostanca, eno četrt no v štirih mesecih in polovico pa v osmih mesecih s sodno položbo, ta čas pa obrestovati po 6 (šest) od sto.

Premične v censilni vrednosti K 437 90 prodajo se tudi pod censilno vrednostjo ter je kupnino za iste takoj plačati v roke sodnega odpostanca, predmete pa ob enem prevzeti

C. kr. okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah, odd. I., dne 10. svečana 1913
187

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek, dne 6 marca 1913 ob 10. uri predpoldne v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje račna koga zaključka in razdelitev čiste gabička za leto 1912.
4. Dopolnilna volitev načelstva.
5. Dopolnilna volitev nadzorstva.
6. Sudajnosti.

Ako bi občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se uro pozneje dr. g občni zbor, kateri je sklepčen br. z ozira na število došlih zadružnikov, oziroma brez ozira na zastopani del svote vplačanih deležev.

Načelstvo.

Krepkega fanta vzatem iz poštene hiše, ki je petrazredno šolo dobro bangudec beli, rilček in silvanec transkar in posestnik Fr. Bračko, Sv. Peter pri Mariboru. 145

Pridnega pomagača, kateri je dobro izvuren iz ogromnem delati sprejme taho Matej Bregant, koac v Orebiči v p. Slivnica pri Mriboru. 188

Puška lankaster

enocveke od 20 K
dvocveke " 30 "

Hammerless pu-

ske od 70 "

Flobert od 8 "

Revolverji od 5 "

Pistole od 2 "

najprej Kalška s pri-

ma pneumatic in

torpedo od 90 K

posamezni deli

koles, čudovito

po ceni. Popra-

vila zelo cena

Oddelki o cenu I., o orožju ali

odd. II., o kolesih zastonji in po-

čitveni prosti. F. Dušek, tovarna

orožja, koles in sivalnih strojev,

Opočno 2047, Češko.

141

Predam zaradi odhoda posestvo,

zidana hiša z opko križa, 8 sobe

kuhinja s štednikom, kamra in

lepo obokana klet, hlev in s in-

jaki, dva orača zemlje z lep m

strem, drevjani in bračami, zraven

množič zidan mlinško poljico

z vodno silo, primerno za mlino,

žago ali kaj drugega. Posest o leži

ob glavni cesti v slavnem Framu:

Vprašanje na Ludovik Godec, Fram.

183

Oskrbnikto Krščevljjan, pol ure od

kol d'ore Ormož oddaljeno ima le

mlada, 8 leta starata drevesa po naj

nižji ceni na prodj. Drevesa so

1 m 70 cm do 2 m visoka, imajo

debelo, ravno dble ter krasno raz-

vito kroho. Najbolj e štajerske vr.

jabolk, hrusek črešnj, sliv ter

pričko cev (Spahere).

148

Prema se manjše posestvo, kjer se

lahko rdi 2 kravi. Zra en je tu-

di gozd Priprava no za kakega p-

onjsta rud kosa. Izve se pri

Karl Jenčiču v Loki pri Zdanem

mestu.

151

Lepo posestvo z gostilno in veliki-

ku in kuhinjem, opremljenim s

kamolomem na vodno silo, vse

dobrem stanu, dobitkanosno pri-

merno tudi za trgovino in iz lo-

vnanje komete robe se pod ugode-

ni pogoji prda. Pojasnila daje

F. Ilany Kokosinekova ulica 32

Maribor.

88

Lepe posestvo na prodaj, pri lepi

cesti, 21 orasov, se redi 12 goledi.

8—9 tisoč krov za plačati. Oglas-

site se pr. Matiju Žižek v Kam-

nici pri Mariboru.

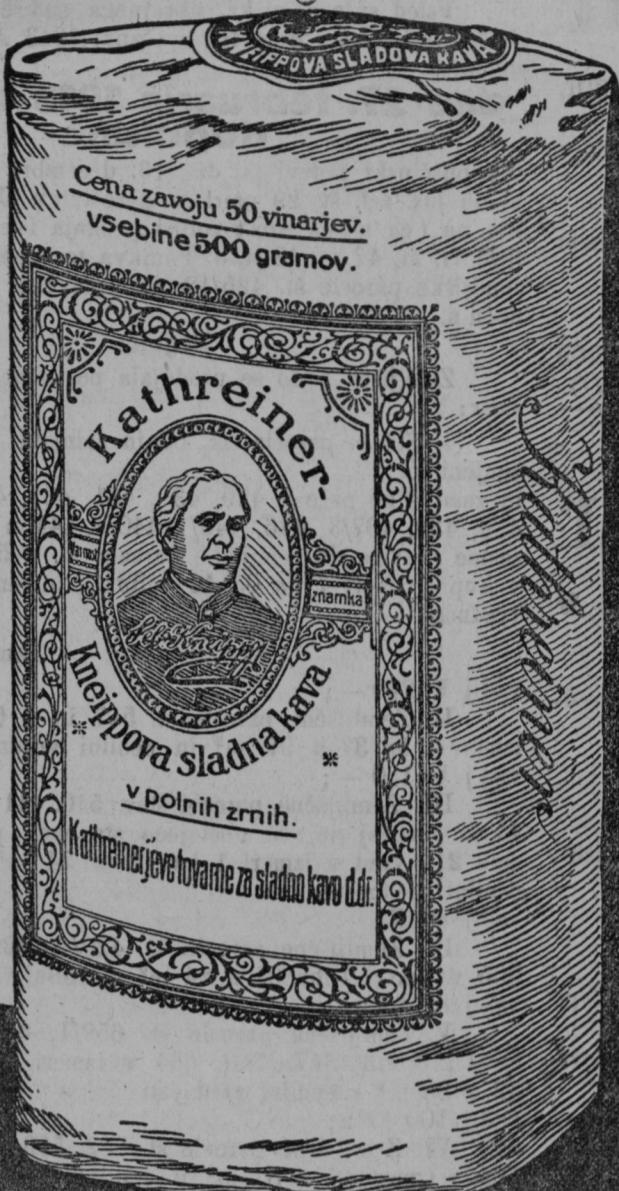
174

Novi hiša v Mariboru se proda,

Mozartstrasse na lepi, solčni legi,

ima 11 stanovanjskih sob, vsaka

sobe svojo kuh

**Redilno – zdravo – poceni
Za otroke najboljše**

Goričar & Leskovšek Naznanilo preselitve.

Graška ulica 7 **Celje** Rotovška ulica 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in ovitnega papirja. Svinčniki, peresniki, črnilo, radirke, kamenčki, trgovske in odjemalne knjige, pismeni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izberi od 4 vin. naprej.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank, in risalnih skladov. — Nagrobni venci in traki.

Na debelo!

186

Na drobno!

Javljam velecenjenemu občinstvu iz Maribora in okolice, da sem pres. lit svojo, pred 50 leti ustanovljeno

Trgovina s steklom in porcelanom, iz Edmund Schmidgasse (Poštne ulice št 8) v lastno hišo **Viktringhofova ulica št. 26.**

Ta prlka me nagiba, da se najtopleje zahvaljujem cenj. odjemalcem za naklonjenost s prošnjo, da mi ostanejo še i v bodoče naklonjeni

189

Z odličnim spoštovanjem

Ferdo Wagrandl.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana združba z neomejeno zavezo.

Stolna ulica štev. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvio).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nadavne po $4\frac{1}{2}\%$, proti tri meseci odpovedi po $4\frac{3}{4}\%$. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položniece na razpolago (sek kontro 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vkljičbo proti popularni varnosti po 5% , na vkljičbo sploh po $5\frac{1}{4}\%$, na vkljičbo in poročvo po $5\frac{3}{4}\%$ in na osebni kredit po 6% . Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolbove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svoj last proti povrnitvi govoril stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vkljičbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Tomaževa žlindra

Stern Marke

se v spomladni

z najboljšim uspehom na vsaki zemlji uporablja, za jarino in okopavine ter kot vrhnjo gnojilo na jesenske setve, katere še niso doble nobenega fosforo-kislega gnojila. Mi razpošljamo našo zajamčeno čisto izborno Tomažovo žlindro z zvezdno znamko na vrečah in plombah. Dobi se v vseh, z našimi plakati označenih prodajalnicah in trgovinah.

**Tovarne za tomažovo žlindro z.z.o.z.
Berolin W. (Q. I. 700.)**

Pred menjavrednim blagom se avari

Izdelovalnice čebelarskega orodja

Kranjsko tržno čebelarstvo

Peter Majdič

poprej baron Rotschütz

Smrek p. Višnjagora, Dolenjsko

priporoča vsakovrstno čebelarsko orodje lastnega izdelka, posebno panje vseh sistemov, vse priprave za izdelovanje A/b. Žniderščevih in drugih panjev, stiskalnice za umetno satovje, rokavice, avbe, kadulnice "Smeker" in razne druge pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge, v to stroko spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega dela, po primerno nizkih cenah, na debelo in na drobno.

Prodajalna v trgovini

Merkur P. Majdič
Celje, Graškace sta 12. 181

Mlin v

Kaniži p. Pesnici

Uljudno naznanjam p. n. odjemalcem, da je moj umetni pačni mlin v Kaniži po preuredbi zojet začel delovati. — Sprejme se tudi mlinarski učenec. Velespošlovanjem

Fr. Ehrlich.

A. Vihar & N. Novak

Koroška cesta 53 **Maribor** Hengasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeljujeta portale in prevzameta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

P. n.**Titania-delavnice****WELS.**

Priznalno pismo, ki nam je došlo med mnogimi drugimi:

Prijetna dolžnost nas veže, da Vam za Vaše aparate za debavo vlažnosti, katere rebimo za vse naše vrade, izkaro največje priznanje. Največja korist Vaših aparatov obstoji gotovo v tem, da zrak v sobah, kateri se vsled vedne kurjave osuši, po uporabi Vaših aparatov zopet dobije dovolj vlažnosti, ker je za po nezdravem zraku oškodovane dihalne organe samo obsebi umetno velike vlažnosti.

Predobro je znano, da velika množina manjših bolezni dihalnih organov po zimi izvira od tega, kar so pri spremembri temperature organi podvrženi raznim boleznim ravno vs ed preslabega zraka. Vaše aparate torej vsakemu najtopleje priporočamo to tembolj, ker je njih uporaba celo priprosta, rabijo le malo prostora in ker se radi njih priproste, okusne izpeljave vsakemu dopadejo.

Sprejmite torej izraz naše hvaležnosti ter beležimo

z velespoštovanjem

Glavna pisarna industrielnih delodajalnih organizacij.

Predsednik:

Dr. Lachner.

Za upravljanje tajnik:

Dr. Margaretha.**Velika narodna trgovina
Karl Vanič : Celje**

Narodni dom

81
priporoča bogato zalogu manufakturnega in m
nega blaga, posebno kasne novosti za pomlad
ske obleke, po zelo nizkih cenah. Ostanki pod ceno.
Postrežba tečna in solidna. Vzorec na razpolago.

Dobro blago
tečna postrežba **Kdor** Edina slov. trgovina
z zelenino
si hoče prihraniti denar
1169 kupuje vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug

v Omožu, podružnica Velika nedelja.

Največja zalogu manufakturnega blaga, kakor suknja, druka, hlačevine, platna itd. Vse vrste špecerije, najcenejše moke, kave itd. Največja zalogu vse vrste zelenine, kakor tudi vse okovi za mizarje in stavbe po najnižjih tovarniških cenah. — Kupuje zrnje, kakor pšenico, rž, fižol itd. potem jajca, suhe gobe, perutnino vedno po najboljših dnevnih cenah.

Serravallovo
železnato kina-vino
Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od-
lika in častni diplom k zlati kolajni ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malo-
krvne in rekonvalscente. Povzroča
veljo do jedi, utruje živec in popravi
kri. Lboren okus. Nad 7000 zdrav-
niških soričeval.

I. Serravalllo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcela.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2-60 in
445 po 1 liter 4 K 4-80.

Ker Velika noč ni več daleč, priporočam cenj odjemalcem
potrebne **velikonočne gnjati** (šunke) pravoča-no naročiti,
in to tem bolj, ker se že pozna pomanjkanje blaga in cena
vedno rase. Jaz ponujam gnjati (šunke) povojene po graškem
načinu težke po 3—4 in pol kg, 4—5 kg, 5—7 kg za nizko ceno

Franc Gulda : Maribor
K. Rabus in sin Zagreb.

160

40 klavirjev in harmonijev

boljboljši pianini), Steizher in Hörigel (amer. harm.), vse vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij imata v veliki izbirski izključno in edinom.

A. Breznik, in učitelj Glasb. Matice Ljubljana

Kongresni trg št. 15 („Zvezda“), nasproti nunške cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsakdo na obroku po pravosten instrument gori imenovanih slovenskih tverdk resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri m n klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemšina višino kupnine! Velikanska zalogaj najb violin, harmonik, citer, tamburik itd. po najnižjih cenah. Zamenjava in napravila točno in ceano. 968

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram i prazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko pod lastno ceno, kot **elegantna pohištva za spalne sobe in obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinje izpeljave.

Neverjetno nizke cene! Neverjetno nizke cene!

Josip Kolarič, mizarski mojster **Maribor**
Franc-Jožefova cesta 9.

Trgovina s špecerijskim blagom Na drobne! Trgovina z Na debelo! moko in dež. pridelki

Ivan Ravnikar
Celje, Graška cesta 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena n. pr. jameno domačo in nemško deteljo, pese rumeno in rudečo, travo, sploh vse poljska semena, kakor tudi vruna in cvetljčna od tverdk Mauthner 65

Glavna zalogu vrvarskega blaga Solidna postrežba, suhih in oljnatih barv

Svoj k svojim!

Priporoča se največja in najcenejsa svetovna pripoznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zalogu vsakovrstnih pravih švicarskih ar zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba fočnal Mall dobiček! Dobro imel

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovener naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastonj in poštne prosto.

Ni tisoč zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in posene postrežbe.

arilo!

Koder se

Prodajajo ponaredbe,
naročite pristni

FLORIAN

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

Rastlinska destilacija

„FLORIAN“

v Ljubljani.

694-5

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvirniku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov.)
(Dalje.)

Ker se je bilo že zvečerilo, niso mogli več izvršiti pogreba; običajno daritev svete maše so zato prestavili na naslednji dan.

Ko so Lucina in njene priateljice položile mučenico v grob, so vsi verniki še enkrat pristopili, da ji v slovo poljubijo zadnjč roko; zlasti so ubožci z vročimi solzami močili roko svetnice, ki je bila njih mati.

Zadnja se ji približata Avrelij Sempronij in tribun.

„Sladka Soterija“, pravi senator, „vem, da ob božjem prestolu moliš za-me in mojega sina. Prosim te, bodi zanaprej varuhinja naše hiše! Če sem bil nevreden, ljubiti te kot ženo svojega sina in svojo hčerkko, si pa po božji volji postala najina duhovna mati.“

Kamenita rakev je ostala odprta, dokler niso kamnoseki v njen pokrov vdolbli napisa: Ambrožij si je prilastil pravico, preskrbeti napis.

Sesti dan po smrti mučenice je bil njen rojstni dan; 10. svečana bi bila izpolnila 17. leto. Na ta dan je dočeli dijakon Sever daritev sv. maše na grobu svetnice.

Sivolasi prokurator, ki je vsled naglega sodnjskega postopanja izvedel za smrt svoje gospe še-le po njeni usmrtnosti, si je veliko bol lajšal s tem, da je sarkofag in celo ležišče bogato ozaljšal s evetličnimi venci in mnogoštivilnimi drugimi okraski. Vsi služabniki so mu pobožno tekmojuč pomagali. Marsikatera solza prehvaležne ljubezni je pri tem kanila na evetlice, ki so izpremenile grobnico v duhteč vrt — podobo nebeškega raja.

Tisti dan zjutraj sta se peljala senator in njegov sin h katakombam, da bi zaprla sarkofag z mramornim ploščo. Kakor prejšnji večer pri pokopu, tako se še tudi drugega dne mrljča ni dotaknila trohoba. Celotno evetlice okoli čela mučenice so bile še sveže, in prijeten vonj je napolnjeval grebenico. Oče in sin sta bila po prejemu znamenja sv. križa slovesno uvrščena med katehumene, da se pripravita na sveti krst. Dijakon Sever ju je začel poučevati o resnicah krščanstva; na bodoči velikonočni praznik bi se naj očistila v kopeli prerojenja in se usposobila za vstop v cerkev.

Zato sta smela že danes prisostovati prvemu delu sv. maše in Sever ju je bil tozadevno že poučil, kolikor je bilo potrebno.

Polačoma so se zbrali verniki; po naročilu in kot zastopnik vjetrega papeža Marcelina je imel opraviti svete skrivnosti v to pooblaščen mašnik.

Zopet so zadonili psalmi veselo in zmagajosno kot na dan pokopa; nato je sledilo čitanje lista in evangelijskega, katero so smeli katehumeni še poslušati. List (berilo) je bil, kakor še dapes pri svetih mašah za rajne, vzet iz pisma sv. apostola Pavla do Tesalončanov (1. pogl. 4), v katerem je z ginaljivimi besedami izraženo zaupanje na prihodnje vstajenje; evangelij je vseboval besede, s katerimi je obljubil Kristus presveti zakrament oltarja (Jan. 6. pogl.) in se končal s stavkom: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednjidan.“

Po evangeliju so morali katehumeni zapustiti družbo in v kaki oddaljeni grobnici čakati na konec sv. opravila.

„Kdo bi se naj čudil pogumu, s katerim gledajo mučenci smrti v obraz“, je dejal Ambrožij poln

navdušenja svojemu očetu, „če premisli besede apostolove, kakor smo je ravnikar slišali?“

„Kakor jasne so mi bile te“, je odvrnil senator, „tako temne in nejasne so mi one iz evangelijske.“

„Tudi jaz sem se zastonj trudil, spoznati njih smisel. Kako je mogoče jesti meso našega Gospoda Jezusa Kristusa? — In vendar samo pod tem pogojem dosežemo obujenje k blaženosti in večno življenje!“

Ko bi bila Ambrožij in njegov oče poznala tisti zaklad, ki ga je Soterija v oni skriveni sobi svoje palače hraniha v dragoceni omari, bi bila gotovo razumela evangelijske besede. — Kmalu jih bosta razumela, kmalu bosta sama vživala Kristusovo telo in kri, da dosežeta večno življenje in obujenje poslednjih dan.

Po končani službi božji so zaprli kamenito raker, Lucina pa je položila kot zadnji dar svoje ljubezni venec temnorudečih rož na počivališče mučenice.

Se so ležali venci na sarkofagu svete Soterije, ko je Dioklecijan moral priznati, da je njegovo grozovitost premagala stanovitnost spoznavalcev in mučencev.

Ko je Dioklecijan 1. 304 po tajnem odloku ustavil preganjanje kristjanov, se je v veliko začudenje vsega rimskega cesarstva odpovedal prestolu.

Skoraj ni bilo tedna, da bi ne bila Ambrožij in oče, ki sta se bila dala o veliki noči krstiti, obiskala groba svetnice in napolnila svetilke poleg njega z novim oljem. Ko je preganjanje prenehalo, je začel senator na mestu, kjer so obglavili Soterijo, graditi kapelo, ki bi naj odslej bila njemu in njegovim domačim družinskim nagrobni spomenik; o prvi obletinci mučenosti je bila kapela blagoslovljena; na prvi prihodnji rojstni dan svetnice so odprli njen grob, da so vzeli kosti in je v mramornati rakvi, krasno ozaljšani s svetopisemskimi prizori, slovesno položili k zadnjemu počitku v novi kapeli.

Osmo poglavje.

Slavljenje sv. Soterije.

Preteklo je pol stoletja, samo doba enega rodu, in vendar, kako se je izpremenil Rim! Prazni so sahvalni žrtveniki bogov, dvorane svetišč so ostale zapatušene. Peščica pristašev stare vere je pač še komaj privačljata ljudstvo k vsakoletnim praznikom bogov z blestečim sijajem in bogatimi darili, a v „nesmrtni“ bogove“ ni nikdo več veroval.

Rim z državo vred je postal krščanski.

V Vatikanu in ob Ostijski cesti so se nad grobovi običajno apostolov-prvakov vzdigovale krasne bazilike, v cesarski palači lateranski je vladal naslednik onih slavnih škofov, ki so z mučeniško smrtjo in svojo lastno krvjo priborili zmago križu. Vsako leto so se mnogile v mestu in v okolici cerkve in svetišča in krasno stebrovje podirajočih se poganskih svetišč je služilo za okras krščanskim hišam božnjim.

Napočil je dan 4. svečana 1. 354, 50. leto po mučeniški smrti sv. Soterije. Nebo je bilo čisto in jasno kot takrat, in veselo se je smehljalo sonce na zimsko pokrajino, na grobove, porastle z bršljanom, in na množico ljudi, ki so romali posamezno ali v grupah po Apijski cesti k grobu mučenice. Poleg navadnih ljudi je bilo opaziti tudi ne malo oseb višjih stanov v bogato okrašenih oblekah; imenitnejše gospe sede v nosilnicah, ki jih nosijo germanski sužnji v rudečih oblekah. Sabinski kmetje v kričeče pisanih nošah in romarji iz daljnih dežel so se sešli danes z Rimljani, da skupno ž njimi počaste sv. Soterijo-mučenico.

V tej raznovrstni množici velikih in malih, bogatih in revnili, Rimljani in tujev, vidimo malo skupino, ki nas zanima bolje od drugih. Starčka 80.

Kalifornija je zelo bogata dežela pomeranč in citron. Trgovci tega zlatega sadja kaj čudno kupce vabijo na tržišče. Nek Amerikanec si je izmisli reklamo, da je napravil na trgu več metrov visok stolp iz pomeranč in citron. Drug trgovec je sestavil iz pomeranč in citron 4 metre dolgo in 9 metrov visoko šolsko poslopje, katero je bilo razsvetljeno z električno lučjo. Tretji trgovec je zložil iz citron in pomaranč velikansko voto kroglo. V veliko čudo je zgradil četrte trgovce omnibus z dvema konjem in s kočičajem. Kak velikanski razloček! Na naših oknih na trgu pa opaziš po 4 10letne pomaranče in 3 suho zgrbančene citrone ležati ob zaprašenih sladkorčkih! I no, saj je v Kaliforniji nad 200 milijonov pomarančnih in citroninih dreves. Tamošnji sadjereci dobijo kakšno leto po 100.000.000 do 200.000.000 K za citronski pridelek. Letos jim je nesrečni mraz napravil škode nad 110.000.000 kron.

Nekaj o Albaniji. Ker se že toliko govori in piše o Albaniji, naj omenim, kako kratkih in redkih besed so Albani. V Elbasanu sta se srečali dve Albani pred bazarjem in sta marnjali: „Dober dan, Mara!“ — „Dober dan, dušica!“ — „S čim ozdravljaj prehlajeno kozo?“ — „S trepentinom.“ — „Dober dan!“ — Neki dan se zopet srečata na trgu, „Dober dan, Marica!“ — „Dober dan, dušica!“ — „Kaj si rekla, da bi dala kozi proti prehladi?“ — „Trepentin.“ — „Trepentin je umoril mojo kozo, Marica!“ — „Mojo tudi!“ — „Dober dan!“ — „Dober dan!“

Useda Carigrada. Neki vzhodni preročnik je preročeval v Carigradu, ki so ga pred 2500 leti ustanovili, da se bodo zanj potezali vsi narodi sveta. Zanj se bodo vršile krvave vojske, toda stalno ne bo pripadal nobenemu narodu. To je vsekakso hudo preročovanje, a še hujše je, kar Carigradu napovedujejo navorosloveci. Ti pravijo, da je treba le malo jačnega

let, ki le s težavo hodi, podpira pri tem mlad mož, najbrž njegov vnuk, na desni stopa ženska v priprosti, temni obleki, s pajčolonom na glavi. To je redovnica enega izmed mnogih ženskih samostanov, ki kakor biseri dičijo krono rimske cerkve. Cetrti v tej skupini je najmlajši, deček 14. let, ki je pa tako podoben ženski, da lahko z gotovostjo trdimo, da je starček sed v svojih treh spremjevalev.

Včeraj se je pripeljal iz Milana v Rim, da praznuje praznik sv. Soterije in ne oziraje se na svojo nemoglost, roms danes stari mož peš k njenemu častitemu grobu.

„Marcelina, ijo ljubi otrok, kako bo pač danes tebe tvoja tetka iz nebes dol blagoslovljala, ko boš stala v tej sveti obleki ob njenem grobu! In kako me veseli, da sem dočakal dneva, ko te morem njej predstaviti!“ Tako je govoril starček redovnici, ki je postal, da si malo odpočije.

„Vsako leto, každar smo šli na njen praznik k njenem grobu“, je odvrnila redovnica, „sem slišala v sreču njen glas, ki je bil čim dalje močnejši, najprej vabljen, nato očitajoč, kaj da tako dolgo čakam. Že davno prej bi bila rada sledila njenemu klicu, a morala sem skrbeti za brata Ambrožija, ker so mu starši prezgodaj umrli. Prosta sem bila le, ko je slekel deško tuniko.“

Molč je stopal starček dalje, utopljen v globoke misli.

„Čudno, kako to“, je rekel čez nekaj časa, ko je zopet postal, da se odpočije, „čudno, da ne morem nimir odločiti glede prihodnosti dečkove, ko je vendar jasno, da vstopi, kakor njegov oče, v kakšno državno službo. In vendar mi pravi notranji glas, da mu je odločil Bog drugo pot.“

„Ambrožij se naj pa sedaj le pridno uči, da bo de sposoben za poklic, ki mu bo odločen“, je pripomnil starejši brat.

„Postati hočem govornik“, je zaklical deček, „kaj je pač lepšega, kot stati na Glavnem trgu na govorniški tribuni, s katere je govoril slavni Cicero rimskemu ljudstvu!“

„Da, da“, se je smehljala starček, „zato že sedaj govorš s stola svojim tovarišem. Toda, kaj če postane nedaj iz stola namesto govorniške tribune — prižnica... fant?“

Po teh besedah je starček zopet stopal dalje.

Ambrožij je bil njegov ljubček, njegov Benjamin. Nenavaden zmožnosti otrokove so opravičevale mnogo upanja, ki ga je imel glede njegove prihodnosti. Po družbinih tradicijah bi imel nastopiti politično službo. To je bila tudi vroča želja dečkova. Pa vendar je slutil starček, da se bode njegovemu vnučku odprlo drugo polje, kjer bode bolje izkorisčal svoje zmožnosti.

Marcelina je pretrgano vprašanje očetovo: ali govorniška tribuna, ali prižnica, vjela. Ona, ki se je vsemu sijaju in posvetni slavi odpovedala, se je zibala v sladkih nadah, da bode kedaj videla brata v mašniški obleki pred oltarjem.

„Ljubi Ambrožij“, je dejala, „vprašanje glede tvoje prihodnosti hočem danes prepustiti dobrim varuhinji naše družine in njo skupno prositi za tebe“, in mu položila desnico na ramo. „Ona boste izprosila pri Bogu vse, kar bo tvoji duši in telesu v blaginjo.“

Naši popotniki so ravnikar dospeli do groba Kornelijev, kjer se odcepili na desno od Apijske ceste ozko stezo proti vinogradom, ki drže do kapele sv. Soterije. Pot je bila danes posuta s svežimi vejicami in z lavorovim listjem; vhod kapele so krasile zavese iz aleksandrijske tkanine. Dragocena zagrinjala z umetno uvezenimi podobami, so se blesketala na notranjih stenah svetišča. Grob svetnice pred oltarjem je bil okrašen z duhččimi venci, okoli njega pa je gorezvezdilno lučic.

(Konec prihodnji.)

potresa in Carigrad bo izginil s površja zemlje. nemila usoda bdi nad tem bajnim mestom.

Davek na mačke so vpeljali v Koswigu na Laskem. Davku so podvržene vse, nad 4 tedne stare mačke. Za eno mačko je treba plačati cekin, za vsako našljajno pa 6 mark. Muča mora nositi okrog vrata davčno znamko kakor njen hišni tovariš pes. Z mačjim davkom se bo podpiralo varstvo ptic.

Koliko plače imajo evropski vladarji za vsako minuto. Neki statistik je objavil naslednjo zanimivo statistiko o plači raznih evropskih vladarjev na eno minuto. Po tej statistiki ima ruski car plače na eno minuto 405 K, avstrijski cesar 175 K, nemški cesar 108 K, italijanski kralj 88 K, angleški 75 K, španski 72 K, švedski 48 K, bavarski 46 K, saški 24 K, norveški 46 K, belgijski 24 K, danski pa 18 K. Predsednik francoske republike ima na minuto 9 K, predsednik Združenih držav v Ameriki 2 K, predsednik švicarske ljudovlade pa 12 vin. na minuto.

24urno štetje. Švicarski zvezni svet je sklenil, da uvede mesto 12urnega 24urno štetje, če se uvede tudi v Nemčiji in v Avstriji. Dozidaj se je uvedlo 24urno štetje v Italiji in v Belgiji. Pri vožnjah na železnicah bi bila uvedba 24urnega štetja zato boljša, ker bi se dnevni in nočni čas v vozilih redih ne zamenjala, kar se zdaj večkrat pripeti na škodo potnikov.

Bogati soc. demokratie. Ob zadnjih občinskih volitvah v Gradišču se je doznaalo, da so socialno-demokrati poslanci Resel, Schacherl in Muhič volili v I. volilnem razredu, kjer volijo le tisti, ki imajo letno 8400 do 9200 K dohodkov, a ker se državnozborske dijetje, okroglo 5000 K na leto, ne všečajo, imajo navedeni rdeči voditelji na leto okroglo 13.000 do 14.000 K dohodkov.